

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDDUGÅN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 18 FEBRUARI 1917.

HUFVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY.

Tre svenska Röda Kors-systrar

som tjänstgöra vid invalidtransporterna mellan Trelleborg—Sassnitz. Från vänster: syster Anna Wockatz och syster Alfhild Svenson tjänstgörande å ångfartyget Æolus. Syster Maria Ostlin, besiktningssköterska i Sassnitz. Max Dreblow foto.

DEN MOTANDE EXPRESSEN NIZZA—Wien körde förbi därute. Alla fönster skälfdede, hela waggonen vibrerade vid markens skakning under den väldiga tyngden. Henrik öppnade hastigt fönstret och såg efter det bortilande tåget, som försvann i natten. Så rakt och tryggt för det sin väg fram, och dock kunde en enda felaktig växelställning tillintetgöra alltsammans. Motståndslöst måste det löpa den bana en enda bräcklig människas hand bestämde... den svagaste människas, kanske ett barns... och vägen ledde rakt mot undergång och död. Henrik påminde sig, hur ofta han själf som barn lekt med denna tanke. På sin lilla leksaksbana där hemma hade han brukat ställa till med sammanstötningar och ursparningar för att ge fritt lopp åt sin barnliga förstörelselust.

Expresståget Wien—Nizza.

AF THEODOR HEINRICH MAYER.

Öfversatt af ERIK NORLING.

Och det är de bodde i Kärnthen, just i den trakt expressen nu för igenom, blef han god vän med stationsföreståndaren, som förklarade för honom alla signal- och säkerhetsanordningar. Många gånger hade han sedan i hemlighet föreställt sig hvad som skulle hända, om han på natten smög sig in och ändrade alla signalerna... Begärligt återupptog han nu denna föreställning. Ett väldigt skådespel måste det vara, när ett sådant tåg spårade ur, förfärande storartadt för den som hade kraft att frambringa hän-

delsen och att bevittna den som enda åskådare. Hans fantasi tumlade om med denna syn, som om han beslutit sig för att själf göra verklighet af den, och tvang sig att noga se alla detaljer, alla förarbeten ända till det ögonblick då han från en säker plats kunde afbida förödelser. Och sedan... en skarp fråga dök upp i hans tankar... hvad sedan?... Nå troligtvis reste han sedermera vidare mot Södern på ett par tre månader, och kanske skulle han dö fortare af sina samvetskval än af sin sjukdom... tillräckligt svag var han ju redan.

Matt och resignerad lutade han sig bakåt i sin vrå och försökte att sluta ögonen och slumra till. En förvirrad dröm tyngde hans hjärna, en dröm om maskiner och revolverar och döda människor. Andfligen föll han i

en lätt sömn, tills ett nytt hostanfall väckte honom. All luft tycktes honom afstängd från hans andningsorgan, och så häffiga voro hans ansträngningar för befrielse, att en smula blod kom honom i munnen. Han kände den söta smaken, visste också, hvarifrån den kom, och fruktade att åter gripas af den ohyggliga dödsångest, som ansatt honom ett par gånger förr. Men i stället förnam han innerst ett iskallt lugn. Ingen ångest, ingen fruktan för obestämda faror förlamade hans vilja, alla hans tankar visade med samlad kraft hän på ett enda mål. Slut, slut till hvad pris som helst... Instinktmässigt lade han åter ned revolvern framför sig och öfvertänkte rent sakligt, hvad som var att göra. Just nu var väl det bästa tillfället att sätta punkt för allt. Hvem vet, när han härnäst skulle känna sig så lugnt beslut-sam, så fri från all tyngd... kanske aldrig mera. Nästan med ett leende satte han vapnet mot sin finning.

Då flammade lifvet upp i honom ännu en gång och ropade efter en handling, en sista handling. Begå själfmord det kunde hvem som helst, det var inte någon handling att ta lifvet af sig; hos honom var det ju ingenting annat än feighet och fruktan, medlet att komma undan plågorna. En spefull själfkritik öfver hur småaktiga hans motiv för handlingen voro intog alltmer hans medvetande... Nej, inte bära hand på sig själf, inte nu, först göra någonting stort, åtminstone se fiden an ännu, och sedan kanske dö... dö på ett annat sätt än vanliga människor. Hellre omkomma under någon oerhörd katastrof, ryckas med af en jätteolycka, hvars upphof han själf var. Hellre dö likt den som öppnar slussarna för en stigande flod och kväfs af de vattenmassor han själf liksom ropat på.

Ah, hur hade han inte en gång varit på väg att vinna lycka och makt, makt att uträdda stora ting! Och hur hade han inte njutit af medvetandet att få råda öfver de små människorna, trampa på dem, om han så ville, vara en tyrannisk härskare öfver de många och pålägga dem alla de tvångsmedel en mänsklig hjärna kan tänka ut.

Han kastade en blick nedåt sin samman-sjunkna gestalt och sina svaga händer. Hvad förmådde väl de att utföra och betvinga?... Inte kunde något stort komma af en sjuk kropp... jo, stora planer och beslut kanske, som skulle gå upp i rök som lösa skott.

Han ryckte till. Skott... där låg ju ännu revolvern. Ett barn kunde hålla den — det var våldet. Hvarje människa han riktade vapnet mot var honom underdånig; döden bringar till lydnad. Detta lilla stycke järn lade all tänkbar makt i hans händer. Han reste sig upp och sträckte på sin kropp; han stod där som bilden af en härskare.

En het bölja af sinnlighet steg inom honom. Nu kunde han få i sitt våld den där unga flickan, som med en så skygg bafvan hade talat om den starka man, som skulle bli hennes make. Hvad kunde nu all hans styrka gagna henne, när den svaga sjuklingen hotande tvang henne att lyda hans vilja och sedan kastade bort henne som ett förbrukadt ting? Och på det sättet kunde han göra med flera kvinnor, med många, med alla, som behagade honom... Någonting inom honom hänlog åt detta: — tvång, våldfäkt, är det din stora gärning, är det hela din makt?

Expressen hade saktat farten ett par minuter, medan en större station passerades, och

EN MOR.

JAG SITTER VID HÄRDEN OCH
sömmar,
min dörr är för natten lyckt;
men mörkret är fullt af drömmar,
och vidt går tankarnas flykt.

De slumra, de två, därinne,
som fylla min sagas lopp;
den ena ett bittert minne,
den andra mitt hopp — mitt hopp!

Den ena, som slet för sitt nöje
hvert band af heder och tro —
den andre, hvars barnalöje
höll kvar mig i sköfladt bo.

Så rik som blommande linden
min framtid syntes en gång.
Men fort brast bubblan för vinden,
och världen blef mörk och trång.

Allt stort och skönt, som har lefvat,
mig förr syntes möjligt att nå.
Nu länge jag hopplöst tresvat
bland tankar låga och små.

Men den, som kastat sin tärning,
är skyldig att stå sitt kast.
Att hämnas är lumpen gärning —
Rår bubblan för, att hon brast?

Nu har jag ej tid att sörja
den värld, som sjunkit i grus.
En värld för mitt barn skall börja;
— må den bli oändligt ljus!

I gruset och askan gror ju
det lefvande kornet godt;
i kufvade sorger bor ju
en kraft, som på ödet rådt.

Min son, din klädnad jag sömmar
af allt hvad jag har och får!
Jag stärker din viljas tömmar
med silfverstrån ur mitt hår.

Din riddarmantel skall lysa
af purpur, som kostat blod.
Ej skall du i lifvet frysa,
om väfva jag rätt förstod.

Blij stark, blij god mot de svaga
och ärlig i lif och död!
— så lycktas hon dock, min saga,
i klarhet och aftonglöd.

ELLA RANVIK.

på andra sidan denna ökade det åter tempo, rusade som förut genom mörkret med alla dessa sofvande människor. Henrik förnam detta kraftfulla framstormande, som om han själf hade åstadkommit det, och på nytt vaknade i honom gossens önskan att styra ett sådant där tåg efter sin vilja. Här fanns det ju visserligen redan en person, som förde tåget... men nej... Andlöst kommo tankarna störtande öfver honom. Den där karlen där framme, föraren, honom kunde han ju ge sina befallningar, genom honom kunde han uttrycka sin vilja så lätt som med sina egna händer. Han besatt ju makt öfver människorna. Han själf kunde föra tåget som han ville, fort, allt fortare, förbi kurvor och bråddjup. Lokomotivet med all sin enorma kraft måste lyda honom, om han också dref det mot dess undergång.

Hvad som förut endast varit en flyktig tanke, mognade nu till ett fast beslut. Han måste till hvarje pris sätta sig i besittning af lokomotivet. Och hvad blir det så af din handling, sporde en röst inom honom. Handling? Förstöra, förinta kunde han... lokomotivet, sig själf och hela tåget med alla dess passagerare. Hvad skulle väl den där kraftiga mannen, som den unga flickan älskade, kunna göra för att rädda henne; de skulle ju bägge dö med alla de andra. Några enskildheter i planen måste ännu afvägas, men fort, fort — hela hans väsen var feber och uppror och längtan efter handlingen. Och med detsamma slog honom en ny tanke. Ännu starkare ville han bli, icke genom våld, endast genom ett sken af våld ville han tvinga till lydnad. Då var han den starkaste, verkligen den starkaste — ett löje af triumf gled öfver hans ansikte — genom sin blotta vilja skulle han härska, löst från hvarje jordiskt maktmedel.

Med darrande händer tog han ut patronerna ur revolvern, tog bort kulorna och stack åter de tomma hylsorna i vapnet. Hans vilja ensamt måste betvinga allt och alla.

Hvarje skymt af oro eller ångest var försvunnen från honom. Han hade bara en enda tanke: hur skall jag bäst komma fram till lokomotivet? Genom waggonen var det svårt att ta sig fram; där måste konduktörerna få syn på honom, men öfver vagnarnas tak... den vägen kunde det gå? Han stoppade revolvern på sig och smög ut i korridoren. Ingen såg honom, när han öppnade kupédörren och klättrade upp för den lilla trappan till waggonens tak. Nu var han ute i det fria och insöp de starka luftdragen som en förfriskande dryck. Hans hår och kläder fladdrade för vinden, men han kände ingen kyla och trodde inte längre på sin sjukdom, kroppen var numera ett blindt verktyg för hans vilja. Nu måste han fram öfver kupén, där Dora sof. Han ägnade henne knappast en tanke... en främmande kvinna, en bland många, hvad brydde han sig om människorna hädanefter... I det han spanade framåt försökte han känna igen landskapet omkring. Som en svart jättstor mask från urtiden ringlade sig tåget framåt, sökte sig väg med sina lysande ögon. Henrik hade ofta rest denna sträcka och orienterade sig snart. Nu körde man ut ur dalen och förbi bergsklyftorna, ilade öfver ett litet pass, och efter en kort sluffning bar det af i en enda kurva mot den berömda viadukten öfver dalen vid Varrone. Där... där kunde det ske, där var rätta platsen att göra det. Hastigheten behöfde bara stegras öfver en viss grad, sedan skulle tåget

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 7.50	Helt år.....	Kr. 9.50
Halft år.....	» 3.90	Halft år.....	» 5.—
Kvartal.....	» 2.—	Kvartal.....	» 2.50
Månad.....	» 0.80	Månad.....	» 0.90

Iduns byrå och expedition, Mästernamsgatan 45.

Stockholm.		Stockholm.	
Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.		
Kl. 40—4.	Kl. 9—5.		
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47		
Kl. 11—1.	Kl. 9—5.		
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.		

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:		Utländska annonser:	
30 öre efter text.	35 öre å textside.	35 öre efter text.	40 öre
20% förhöjning för särsk. begärd plats.		20% förh.	för särsk. begärd plats.

ofelbart spåra ur på viadukten och slungas ut i djupet... Härligt måste det vara att se det mörka jättevidundret med sina stelflysende ögon förfela sin väg, skälfa i alla leder, ge upp ett skri, störta samman.

Sakta krypande hade Henrik nått fram till taket på den första waggonen och klappade hånfullt med flata handen på träet, som då man stryker ett djur på ryggen. — Viadukten vid Varrone, mumlade han. Från vaggonen till tendern syntes en öfvergång omöjlig. Med kroppen full hälften hängande ute i det fria trefvade Henrik utefter den platta väggen. Om han kunde haka sig fast och komma ned på buffertarna och sedan med ett raskt språng få fäste på kolbehållarens öfre kant, då ginge det kanhända... i nästa ögonblick var han själf häpen öfver hur lätt och skickligt han utfört alltsammans. Nu ändligen var han vid målet. För att vara riktigt försiktig skar han af repet till nödsignalen; därefter smög han öfver kolhögen fram till lokförarens plats.

Hvarken denne eller eldaren lade genast märke till honom; utan att ana något skötte de sina sysslor. Först när eldaren kastade in en skyffel kol, föll skenet från den öppna eldsluckan på en man, som satt uppe på kolhögen. Föraren hade just kommit att vända sig om och fick först syn på honom. Han studsade till som inför ett spöke. Ansiktet och händerna på mannen där uppe voro nedsvärfade af sot och kol, håret hängde stripigt öfver pannan, ögonen glödde i återskenet från elden, och i hans ena hand blänkte någonting cirkelrundt som mynningen af ett vapen. Med framåtböjd öfverkropp, orörlig och tigande, satt gestalten hopkrupen däruppe, som ett lurande rofdjur, färdigt till språng. Genom förarens förskräckelse blef också eldaren uppmärksam på den gåtfulla företeelsen. Båda stirrade uppåt utan att kunna få fram ett ord.

Henrik njöt en lång stund af deras ångest. Därefter reste han sig upp och satte sig åter i en något bekvämare ställning. De båda männen därnere tego alltjämt, och Henrik måste först bryta tystnaden:

— Var snäll och stäng eldsluckan, ljuset skär mig i ögonen.

Eldaren lydde mekaniskt, men föraren återvann sin fatning, så snart han hörde den besynnerliga främlingen tala, och ropade ditupp: — Hvar kommer ni från och hvad vill ni här? Ni ser ju ut som en ond ande.

Spefullt bejakade Henrik denna karaktäristik. — Det är just hvad jag är. Jag är detta fågs onda ande, som styr det rakt i fördärfvet och kommer att skicka det utför branterna på viadukten vid Varrone...

— Ni är säkert en narr, som har sprungit ut ur er kupé... Men ni kan vara alldeles lugn, viadukten vid Varrone har nyligen blifvit lagad, era bekymmer äro onödiga.

— Ingenting kan rädda tåget, om det löper in för fort i kurfvan... det måste spåra ur.

Föraren tog för gifvet, att den främmande mannen led af förföljelsemani, och sökte att lugna honom.

— Ni kan vara alldeles öfvertygad om att jag känner mina instruktioner och kan mitt yrke. Jag skall nog veta att reglera farten. Ni behöfver inte alls hysa några farhågor i det här fallet.

Henrik stack fram revolvern. — Ni kommer att reglera farten efter min önskan, förstår ni.

De bägge männen uppgäfvo ett skri: den

vansinniga karlen hade en revolver! De hukade sig ned, som om detta kunde skydda dem, och eldaren föll på knä och tiggde om förbarmande.

Henrik lät dem hållas en stund. Han var själf förvånad öfver hvilken makt detta stycke järn betydde i hans hand. Därefter sade han lugnt: — Var inte oroliga, mina herrar, jag skjuter endast så vida mina order icke bli verkställda.

Föraren gjorde en åtbörd mot nödsignalen. Henrik märkte detta. — Ah, jag ber er, sade han, besvärä er inte, repet är afskuret. Fortsätt ni bara helt lugnt att utföra er tjänst och akta er för att röra vid bromsarna. Gör ni det, har ni ögonblickligen en kula i hufvudet. För tillfället är hastigheten lagom.

Föraren lydde. Obemärkt lyckades han hviska till eldaren att inte lägga in några kol mera. Därefter stodo de tysta och orörliga; då och då kastade de förstulet en ångestfull blick åt sidan. Henrik märkte snart, att tåget så småningom saktade sin fart, utan att någon hade rört vid maskinen. Han sökte genast efter orsaken och till sist fick han se, att inte längre något ljussken kom fram genom springan vid eldsluckan. Han intogs af en häftig vrede öfver att man på detta sätt försökte narra honom och kastade ett stycke kol midt i ansiktet på eldaren, så att denne skrek till af smärta.

— Nå, pass på där! Det skall komma att stå er dyrt om ni försummar er tjänst.

Hvarje skymt af medkänsla och hänsyn var försvunnen från hans själ; han hyste blott en enda tanke: att genomföra sin vilja till det yttersta som en enväldshärskare.

Då eldaren skyfflade in kol i ugnen, begagnade föraren tillfället, böjde sig ned som för att kontrollera hans arbete och hviskade honom i örat: Slå till karlen i hufvudet med skyffeln!

Henrik trodde, att eldaren vände sig om för att ta mera kol, men plötsligt såg han skyffeln högt upplyft och riktad mot hans kropp. Endast genom att blixtnabbt böja sig åt sidan undgick han slaget. Denna öppna fiendlighet väckte emellertid icke hans vrede. — Bry er inte om det där, mina herrar, sade han artigt, det tjänar till ingenting, jag är alltför vaksam.

Föraren betraktade honom tyst och modlös.

Henrik återupptog samtalet.

— Mina herrar, då vi nu kommer att vara tillsammans ungefär en halftimme och sedan drabbas af ett gemensamt öde, så anser jag er, trots min makt, fullkomligt som mina jämlikar. Ni tillåter, att jag presenterar mig: ingenjör Henrik Lautner...

Instinktmässigt svarade de båda andra: lokförare Belloni... eldare Engelsmann...

Men därpå bröt all deras ångest fram.

— Hvad vill ni, hvad begär ni af oss? Är ni galen, är ni sjuk? Vi gör hvad ni vill, hvad som helst, om ni bara lägger bort revolvern. Ni talar ju fullkomligt klokt. Hvad är det egentligen ni vill?...

— Vapnet kan jag inte skilja mig från, ty på det beror min makt öfver er. För resten skall jag gärna stå er till tjänst.

De bägge männen upprepade sina frågor: Hvad begär ni af oss, hvad skall vi göra?

— Jag vill, att det här tåget skall spåra ur och störta ned för branten på viadukten vid Varrone. Det är alltsammans. Och ni två skall laga att så sker. Det skall ske så visst som om jag själf hade gjort det.

Hans beslutsamma ton missledde dem. En dåre kunde omöjligen tala så klart och redigt och en klok människa kunde ju absolut inte vilja störta sig själf och alla passagerarne ned i afgrunden. Kanhända gjorde mannen sig endast lustig öfver dem... ja, säkert var det hela ett groft skämt. Nå, han skulle nog få sota för det, bara de komme till nästa station.

Henrik förvånades öfver att de hade lugnat sig så snart.

— Herr ingenjör, ni blir säkert förkyld, om ni sitter så där i nattluften utan rock. Ni kan ta död på er däruppe, kom hellre hit ned till oss i värmen.

Henrik svarade med en hård och iskall röst som betog dem hvarje lust att se skämtsamt på saken.

— Nej, mina herrar, just därför att jag är sjuk, dödssjuk, sitter jag här. Ni tycks ännu inte ha förstått mig riktigt, jag får förklara mig närmare. Jag är mycket svårt sjuk och kan i bästa fall få lefva ett halfår till. Men jag fasar för att plågas och jag vill inte ligga och dö i en säng som alla andra. Inte heller vill jag framvinga slutet i förväg på vanligt sätt — han gjorde ett tecken med sin revolver — nej, skall jag dö nu, så skall det ske i samband med någonting sällsynt och oerhördt. Mina herrar, jag kommer att krossa denna väldiga massa af metall och trä, som nu bär oss fram genom mörkret, krossa den för att själf bli krossad på samma gång. Och på viadukten vid Varrone kommer det att ske. Vi skall hinna få se, hur lokomotivet liksom stegrar sig i fruktan framför bråd-djupet, och se hur vagnarna hänger högt öfver oss i luften, ögonblicket innan de krossas oss.

Det blef en liten paus. Så med ens insågo de bägge männen hela vidden af den fara, hvari de sväfvade, situationens hopplöshet, sin egen hjälplöshet. Mannen däruppe var en galning, och de voro utlämnade åt hans godtycke som värlösa offer.

— Mördare, skurk, ropade de om hvarann uppåt kolhögen och knöto sina näfvar, men vågade icke komma honom närmare. Därefter försökte de med böner, de tiggde om förbarmande, talade om sina små barn därhemma och om alla de oskyldiga passagerarna på tåget. De föllo på knä och gråto af ångest men tordes inte se uppåt mot sin fiende, som orörlig och utan ett ord blickade ned på dem. Det var icke en galning detta, det var någon ond ande; ingen kunde värja sig för honom, ingen kunde skaffa bort honom mot hans vilja.

— Pass på där, eldare, ljud det uppifrån kolboxen, lägg in mera, eljes stannar ju tåget.

Nu tog föraren till orda: Vi ämnar inte lyda er, vi låter hellre skjuta ned oss; åtminstone räddar vi då passagerarna.

— Där misstar ni er, herr Belloni. Jag är ingenjör och kan sköta maskinen lika bra som ni. Och så tänk på en annan sak: om jag nu skjuter er, är ni ohjälpligt förlorad och slut; störtar ni från tåget, har ni ju där emot en liten möjlighet att komma undan med lifvet; i hvarje fall har ni en kvarts timme längre att lefva.

— Det där är ju vanvett, obegripligt vanvett, skrek eldaren. Ni är en mördare, en massmördare, en skurk, då ni kan vilja störta så många oskyldiga människor i fördärfvet.

— Det roar mig att dö i sällskap, ser ni. Men ni kan ju i alla fall göra ett försök att med era lif som pris rädda passagerarna. Ni

S:ta Birgittaskolan Regeringsgatan 19-21
Textilarbeten. Gardiner, Linneutstyrslar, Broderier och Spetsar i största urval.

Mattor, Gardiner, Möbertyger, Dräkttyger.
Konstnärligt verkningsfulla mönster och färgsättningar. Prover sändas till påseende. Angiv noga vad som önskas.
Kenstfliten, G:la Högskolan, Göteborg.

vel inte, om min revolver är laddad, om mina kulor träffar, om jag verkligen kan sköta maskinen. Riskera denna enda kvarts timme af ert lif för att — kanhända — bevara hundra andra människors lif. Ryck upp er, samla för en gångs skull era krafter till en stor gärning. Lyckas ni, kommer man ännu långt efter er död att hedra er som hjälftar. Medvetandet om det borde väl kunna göra döden lätt för er.

De båda männens svar var inte längre ord utan skrik och vrålanden som från starka vilda djur, sårade till döds. Men de hade icke djurets mod, när det ännu med sina sista krafter värjer sig mot angrepp; de voro människor som alla andra, som inte vilja förlora en enda sekund af sitt lif och som hänga fast vid hoppet, medan ett djur icke har någon annan förnimmelse än af hämnd och död.

— Ser ni, mina herrar, just så har jag själf kämpat mot min sjukdom och min död, mitt lif har skrikit, gråtit och tigt om förbarmande, men det har varit förgäfvets allf. Jag har stått så värlös som ni nu inför mig. Eldare, skyffla in kol, gör er plikt! Banan går nu i en tämligen stark stigning upp mot passhöjden. Jag känner till trakten fullkomligt...

Som en darrande skuggbild aftecknade sig eldarens silhuett mot det klara skenet från ångpanneluckan. Knappt att hans händer längre höllo i skyffeln; det mesta kolet föll bredvid och blef liggande i förarrummet, där det knastrade under stegen. Mekaniskt, viljelöst skyfflade han dock in kol i elden, denna eld som skulle drifva dem alla mot förödelsen. Och däruppe på kolvagnen tronade ett väsen, som icke var någon människa, endast en vilja till förintelse, den starkaste, oryggligaste vilja som är möjlig. Som en vampyr hade han ätit sig in i detta järnvidunder, som brusade hän genom natten, hade beröfvat det all vilja och satt sig själf i dess ställe.

De två männen på lokomotivet voro inte längre vid sitt fulla medvetande. Eldaren knäböjde och bad, bad om skydd mot onda andar, om miskund och nåd, sjönk till marken, vred sig i dödsångest, stönade och darrade, oförmögen att resa sig igen.

— Lokförare Belloni, skyffla in kol! Er eldare kan inte mer sköta sin plikt. Fem skoflar förslår upp till passhöjden — sedan får ni ljansledighet.

Mannen slirade slött framför sig och tyckte ingenting höra. Men ljudet af en hane, som spändes, kom honom att rycka till och genast lyda befallningen. Därefter satte han sig ned på golfvet bredvid eldaren, tog det ena stycket kol efter det andra och smulade sönder det mellan sina händer.

— Det här är jag, det här är du, Engelsmann, det här är galningen däruppe — han kramade sönder en handfull kolbitar — och här är passagerare och konduktörer — trasor och stoff alltsammans.

Ovillkorligt kastade han en blick ut i det fria; hastigheten var ännu icke öfver den normala,

Marstrand om vintern

är nog ett terra incognita för det stora flertalet af sommargäster, som under badsäsongen besöka den härliga ön och uteslutande minnas den som en idyll, grönskande, solbeglänsad och sköljd af lekande havsvågor. Ett par vinterbilder därifrån torde därför ej sakna sitt intresse. Den större framställer en höbergning i vinterkylan. Höet har från en ångare aflastats ute på isen och skolbarn ha varit behjälpliga vid dess hemforsling — efter häst, en sällsynthet därstädes, enär det råder stor hästbrist i bohuslänska skärgården. Den andra bilden återger en duktig 70-åring, f. d. lotsäldermannen Söderström, hvilken dagligen företager utflykter på skridsko rundt om i skärgården. — Hedvig Bergström foto.

ty banan steg alltjämt något. En möjlighet till räddning skymtade ännu: farten var inte så stark... om han hoppade af låget just nu... Men i detsamma påminte han sig, att en eldare häromåret störtat ned från loket och blifvit krossad under hjulen... Nej, nej, inte själf kasta sig i dödens armar... ingen dödsångest i världen kunde drifva honom till en sådan handling. Han kröp tillbaka i sin vrå och började åter leka och jollra med kolbitarna.

Ändtligen nåddes passhöjden, och lågets tempo blef med ens oroande hastigt. Passagerarna sofvo; endast en konduktör satt kanske och undrade öfver förarens oförsiktighet. Allt fortare jagade expressen framåt, skenorna gnisslade och jämrade i kurvorna, männen på lokomotivet kastades hit och dit af den våldsamma farten, men ingenting tycktes kunna rycka dem upp ur deras dofta

slöhetstillstånd. Eldaren satt alltjämt försjunken i bön, fullständigt apatisk och utan en tanke. Föraren Belloni hade klamrat sig fast vid skofveln, som om den kunnat ge honom stöd, och blickade då och då full af ångest mot gestalten där uppe, som likt en mörk spökfigur sträckte sig ut öfver kanten med lyftad revolver. — Viadukten vid Varrone, viadukten vid Varrone, mumlade föraren oafbrutet.

Inom kort var expressens hastighet så enorm, att till och med i en helt lätt kurva waggonerna reste sig på kant och hotade att stjalpa. Det var ett rent under, att låget kunde komma in på den tämligen långa raka sträcka, som låg omedelbart före viadukten vid Varrone. Konduktörerna drogo i nödlinan, men signalen var förstörd och nådde inte på långt när fram till föraren. Mannen, i hvars vård hela låget var anförtrodt, satt och lekte med kolbitar, eldaren låg utsträckt på golfvet, och högt uppe på tendern satt en företeelse, hvars kläder fladdrade ut som stora vingar — icke jämförlig med någon levande mänsklig varelse och inte lik något djur heller, en ohygglig nattens vålnad, en spökaktig dödsfågel från urtiden.

Då hörde föraren plötsligt ett hvisslande ljud som från dolda källor, kolstycken rullade ur tendern ned i maskinrummet, allt fler och fler, en hel ström, och efteråt störtade en människa på hufvudet och föll rakt öfver eldaren — han uppgaf ett skri, som om döden själf gripit honom. Gestalten blef liggande orörlig, men fram ur munnen kom blod stötvis. Föraren sprang upp, ryckte revolvern ur hans hand, störtade därefter till bromsarna, slog back, och under fruktansvärda stötar och knackanden stannade låget efter några ögonblick — midt på viadukten vid Varrone. Konduktörerna rusade fram, passagerarna öppnade kupéfönstren, förfärade öfver den häftiga stöten.

Lokomotivföraren kunde inte ge något svar på de många frågorna, han endast pekade darrande på den till synes liflösa mänskliga gestalten vid sina fötter. Konduktörerna torkade blodet från det orörliga ansiktet och kände på hjärta och puls. Men de uppgåfvo snart sina försök — mannen var död. Man fick låta honom ligga kvar där han låg till nästa station. Eldaren leddes in i en kupé, emedan han föreföll alldeles förvirrad och blott stammade ord utan sammanhang. I hans ställe trädde en konduktör.

Då denne skulle ordna en smula bland de kringkastade verktygen på golfvet fick han se revolvern. Han tog upp den och undersökte den. Han drog ut de tomma

patronhylsorna och såg därefter på den bleka döda mannen vid sina fötter och på föraren, hvars kinder knappast voro mindre bleka och som emellanåt skakades som af en frossbrytning. Någonfing mycket gåtfullt måtte ha timat här. Långsamt satte sig expressen Wien — Nizza åter i rörelse, för vidare mot södern, våren till mötes.

Med hölasset på isen. Hedvig Bergström foto.

Pröfva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Kungl. Hofjuvelerare

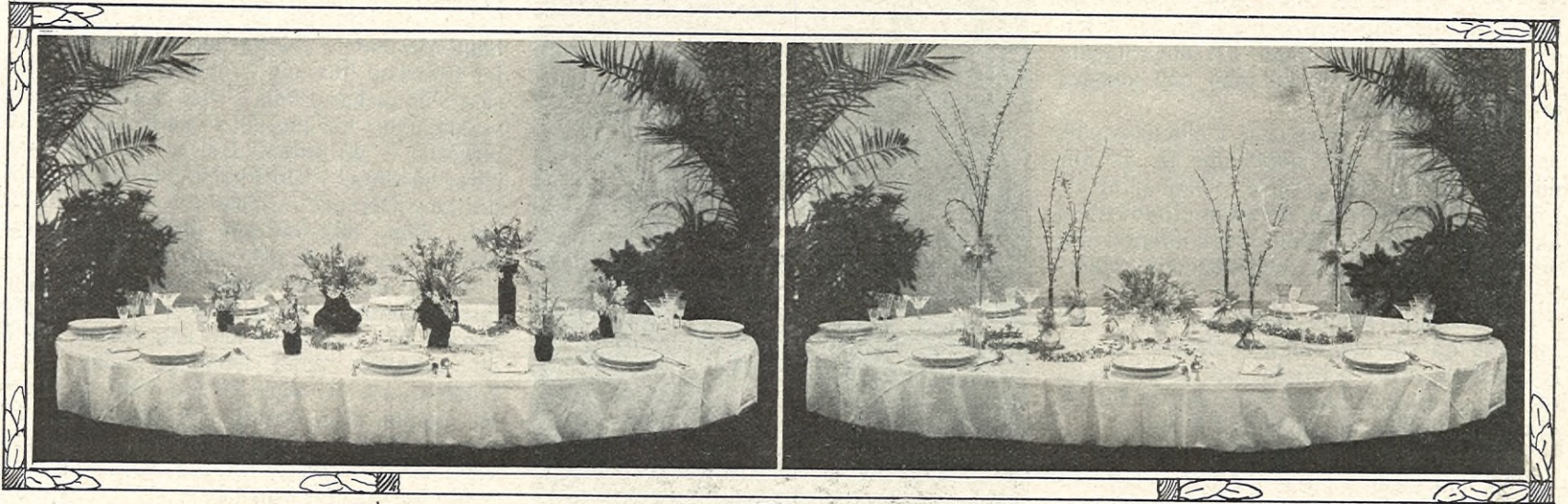
K. ANDERSON

Praktkatalog gratis
- - och franco. - -

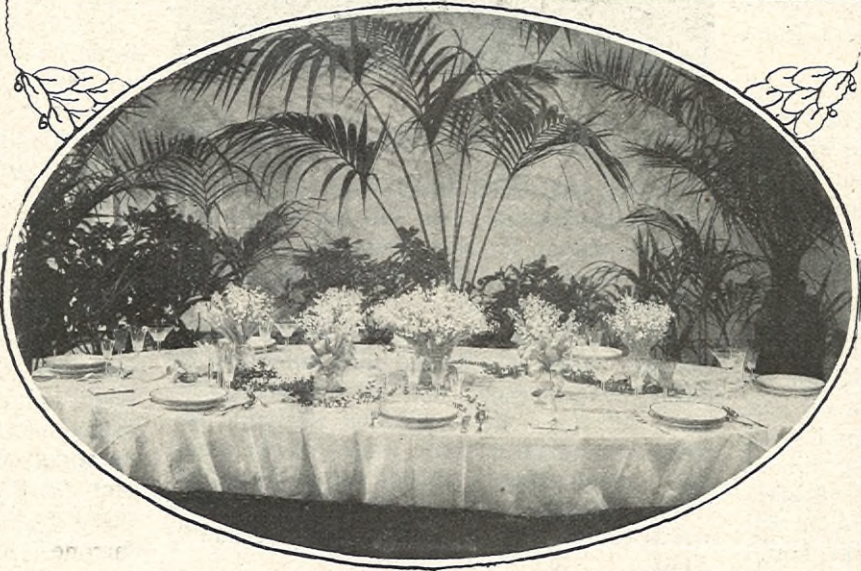
Stockholm och Göteborg.

BORD, DUKA DIG!

~:~ NÅGRA MODERNA ~:~
BORDSDEKORATIONER.

PÅ KINA SLOTT I DROTNING-
holm har matsalen en lucka i golfvet
för att det färdigdukade bordet skulle
som i sagan kunna stå färdigt, dig-
nande af kostbara rätter, på ett här-
skarbud. Fullt så enkelt går det inte
till att åstadkomma moderna mid-
dagsbord, men sagolikt praktfullt ter
sig i alla fall ett efter alla konstens
regler arrangeradt bord. Det är först
och främst duken, som man måste
välja med omsorg. De svenska hem-
men bruka kunna med stolthet peka
på välförsedda linneskåp, där da-
mast- och drälldukar af kolossala di-
mensioner ofta förekomma bland an-
nat arvegods. De gamla dukarna
med sin sidenglans och sina konst-
fulla frukt- och blommönster äro
vackra, men svårhandterliga för mo-
derna behof. Det finns numera af-
passade dukar i damast med infällda
knypplade spetsar och med en bred
uddspets i kanten eller knypplade
motiv i hörnen, afsedda för t. ex. ett
middagsbord dukadt för aderton personer eller
tjugufyra. En sådan duk verkar mycket dekora-
tivt i och för sig, men den fordrar också en hel
del lyx i porslin, silfver och glas, men i synnerhet
i blommor. Ett mycket vackert bord kan man
åstadkomma, om man har en duk af det gamla
valfrade mönstret som ser ut som moiré antique
med spetsinfällningar, och en servis i vitt med
guldkant samt massor af liljekonvaljer i låga
kristallskålar. En sådan blomsteruppsats synes
på vår tredje och nedersta bild. Man torde lägga
märke till att liljekonvaljernas matta hvita och grö-
na toner böra lifvas af klarblå sidenband i rosetter
med många öglor, och att denna klarblå ton —

Bordsdekorationer från Nordiska Kompaniet.

det får icke vara en ljusblå, ty då förfelas ver-
kan — skall gå igen i sidenunderlägget, som skim-
rar igenom spetsarna. Har man så guldkant på
vinglasen också, blir totalverkan ett gladt inbju-
dande och mycket fint middagsbord. Glasen
ställas upp i en sned linje, som tänkes dragen
som radie från tallrikens mittpunkt.

Medan vi äro inne på kapitlet vinglas vore det
skäl att nämna, att de allra modernaste äro gra-
verade, icke slipade, eller åtminstone aldrig djup-
slipade. Gamla modeller från förra århundradets
början gå alljämt igen och de nya, som man för-
söker lancera, äro icke alltid tilltalande. Det
finns ett slags vida, kantiga champagneglas på

hög fot, som höra till de icke åtråvär-
da nyheterna. För rhenvin och hvita
bordeauxviner användes färgade
glas, såväl röda som gröna och
gula. Det är icke heller vackert,
men modernt.

För den som har en helvit servis
kan ett vackert bord åstadkommas
med dekoration af de mångfärgade
anemonerna, som i synnerhet på sen-
vintern bruka komma hit till oss från
Rivieran. Det hvita porslinet fordrar
glada färger för att komma till sin
rätt, och det är bättre att middags-
bordet ger ett brokigt intryck än att
det verkar stelt och kallt.

Våra bilder visa ett par andra för-
sök till omväxling i blomsterprydnad-
er. De vackra japanska korgarna
med sin varma bruna ton lämpa sig
utsökt väl att bära upp hyacinter i
olika färger. Här har artisten för-
sökt med att blanda skära och ljus-
blå toner af olika styrka. Det hela
gör ett festligt och förnämt intryck.

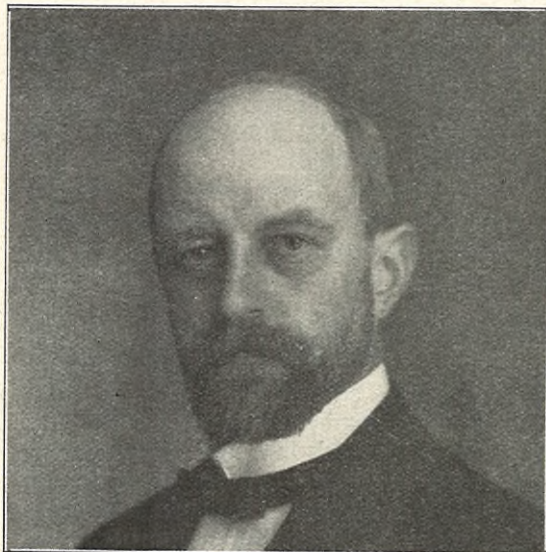
En originell bordsdekoration är den andra i ord-
ningen med prydnadshagtorn ordnade i höga va-
ser tillsammans med rödflammiga tulpaner. Hvi-
ta syrener och tulpaner i färger ge också en vac-
ker dekoration. För den som har gamla kristaller
eller gamla silfveruppsatser finns många möjlig-
heter till variation. Kristaller fordra gärna spe-
gelglas som underlag eller eljes en till uppsatsen
hörande tallrik, ty de göra sig icke mot en duk.

Med någon uppfinningsrikedom kan man äfven
med små resurser göra ett middagsbord vackert,
om man endast tar sig i akt att icke överlasta
det med dekorationer och att försöka uppnå en
viss enhetlig stil i arrangeringen.

Om kvinnorna sutte i årets riksdag . . .

En socialpolitisk motion, som de skulle instämt i.

GENOM EN LÅNG OCH TIDSÖDANDE
utredning har det utrönt att om kvinnorna
ägde politisk rösträtt skulle de gruppera
sig inom de befintliga politiska partierna så,
att ingen öfvervikt för något parti uppstod,
men å andra sidan har den praktiska erfä-
renheten af kvinnorösträtten tydligt visat, att
hvad som mest varit föremål för de röst- och
valberättigade kvinnornas verksamhet är de
sociala frågorna. En sådan social fråga
af vidtomfattande art beröres i redaktör G.
H. v. Kochs motion i Första kammaren om
statshjälp åt personer, som ämna
ingå äktenskap. Motionen är väckt
med instämmande af öfverdirektör Ludvig
Widell, och öfverinspektören för sinnessjuk-
vården Alfred Petré och motionären
har gifvit sitt kraf den blygsamma formen af
begäran om en utredning om huruvida och
under hvilka former statsbidrag till bosätt-

Redaktör G. H. von Koch.

ning skall kunna lämnas. Detta är omisskän-
ligt en af de motioner i hvilken svenska kvin-
nor af alla partier skulle ha instämt, om de
svenska männen hade gifvit dem tillfälle till
att så göra. Som det nu är få vi nöja oss
med att syna den i sömmarna och afge våra
omdömen om den mer eller mindre privat.
Idun öppnar gärna sina spalter för dem som
ha något att säga i denna viktiga fråga, me-
dan vi vänta på att riksdagen skall bestämma
”om åvägabringande af utredning huruvida
och under hvilka villkor statsbidrag skall
kunna lämnas som hjälp åt personer, hvilka
ämna ingå äktenskap.”

Motionären har tagit fasta på vårt lands
minskade äktenskapsfrekvens, som ställer
Sverige mycket lågt bland Europas länder.
Endast Finland och Irland visa lägre äkten-
skapsfrekvens än vi. Beror nu detta på en
obenägenhet hos svenska folket att ingå äk-

tenskap? Alldeles säkert icke, ty våra utvandrande landsmän bilda ofta tidigt familj och äfven de nya industribygderna inom landet visa ett relativt stort antal äktenskap. Det tycks således vara den ekonomiska sidan af saken, som utgör det allvarligaste hindret för unga svenska män och kvinnor att ingå äktenskap.

Vådorna af en minskning i äktenskapens antal äro alltför ofta påpekade för att här närmare tarfva redogörelse. Ökning af de fria könsförbindelserna, flera barn födda utom äktenskapet och allt hvad dessa faktorer dra med sig af nedgång i folkhälsa och sedlighet.

Hur skola vi kunna ställa för oss i vårt land, så att vår ungdom kan slanna här och bygga bo i svenska bygder och icke som nu drifvas ut till Amerika i stora skaror för att där finna tillfälle till att bilda ett hem?

Staten borde hjälpa de unga, anser redaktör v. Koch, genom ett så relativt enkelt medel som att under vissa villkor bevilja understöd till bosättningen för dem som ämna giftas.

Redan för flera år sedan framkastade Emil Svensén den tanken att ett stöd borde lämnas i detta fall. Bosättningen, äfven af enklaste slag kräver extra utgifter, som många af de mindre löntagarna omöjligt kunna bära. Att sätta sig i skuld för boet är föga att rekommendera, för mängden är äfven den vägen stängd. Genom sin verksamhet i Barnvårdsbyrån har redaktör von Koch kommit i beröring med många fall, där en liten penninghjälp satt kontrahenterna i stånd att legalisera sitt förhållande och bilda ett hem för sig och barnet. Hvad som tarfvas är icke stora summor, endast ett handtag för en gång, som hjälper öfver de första svårigheterna. I Stockholm finnes en institution kallad "Kronprinsessan Lovisas brudgäufvofond", från hvilken årligen utdelas 150 kronor till fem brudpar. Det är någonting liknande som föresväfvat motionären, då han formulerade sina kraf.

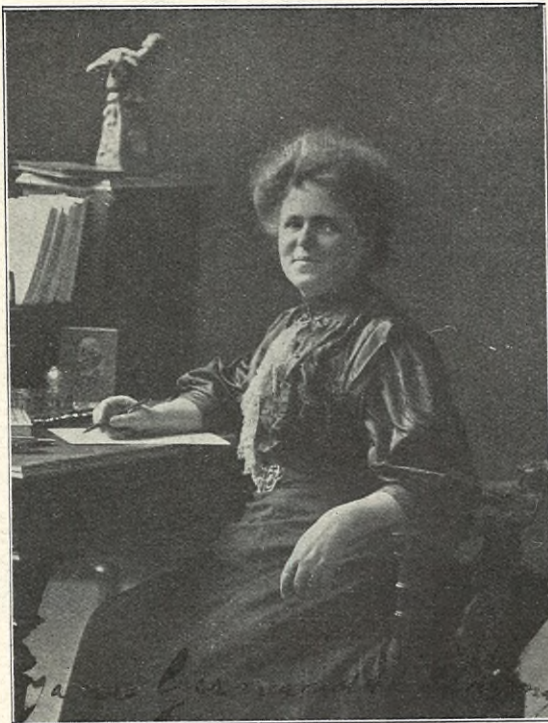
Naturligtvis måste staten ha garantier för att de unga, som den ger sitt stöd verkligen äro skickade att stå på egna fötter, då de kommit öfver de första svårigheterna. Ut-sikter till en fast arbetsinkomst måste föreliggande. Likaså är kontrahenternas hälsa af stor betydelse. Vi veta numera så mycket om rashygien, att vi icke utan vidare kunna blunda för de frågor som röra den kommande generationens styrka. En tidsbegrän-ning för äktenskaps ingående såväl uppåt som nedåt, torde också vara nödvändig, då barn af alltför unga eller för gamla föräldrar äro rashygieniskt mindervärdiga än de som alstrats under den lämpligaste äktenskaps-åldern.

Motionären anger vidare vissa inskränknin- gar, som skulle kunna tänkas komma ifråga, om staten skall realisera förslaget. Det kunde tänkas, anser han, att en viss folkgrupp gynnades med understöd, t. ex. landsbygdens befolkning, ty på landet är äktenskapsfrekvensen ännu lägre än i städerna.

Hufvudsaken är emellertid, att någonting blir gjort, att icke staten försummar ett tillfälle till att råda bot för det svaghetstecken, som ligger i den låga äktenskapsfrekvensen och den i samband därmed stående stora utvandrigen.

Det finns säkert många af Iduns läsare som ha något att komma med i denna fråga, som är af så oerhördt stor vikt för oss alla. Vi öppna gärna våra spalter för inlägg — för eller emot det förslag, som framlagts inför årets riksdag.

ELISABETH KREY.

Hos Jane Gernandt-Claine.

— SER JAG INTE NÄRMAST UT SOM EN pensionatsvärdinna, som satt sig ner att författa räkningar för sina pensionärer och som tänker, att nu skall hon riktigt visa, att hon kan hålla efter dem?

Det är ju fru Jane Gernandt-Claines senaste porträtt, som ger henne själf anledning till detta hårda omdöme, och det är kanske rättvist. Att fånga detta ständigt skiftande ansikte med kameran torde vara hart när omöjligt. Nietzsches oerhördt missbrukade uttryck: Flamme bin ich sicherlich, kommer ovillkorligen för en inför Jane Gernandt-Claine.

Och nu är hon i Stockholm, strandad här på väg från Helsingfors till Frankrike, där hon skall bosätta sig i Paris. Hur långt uppehållet blir här, kan ingen säga i dessa osäkra tider, men för den som älskar Stockholm så högt som vår frejdade landsmaninna är hvarje dag i vår stad som en gåfva af goda makter.

Det är förmodligen ordet om pensionatsvärdinnan som leder samtalet in på dyrtiden och de tryckta förhållandena i Helsingfors. För många är det icke alls någon tryckt tid, säger fru Gernandt-Claine. Det förtjänas pengar skoftals på kriget där som här och miljonerna rulla. Som man talade om 10,000 mark före kriget, med samma lätthet nämner man nu en miljon. Bröd finns det i öfverflöd, men tre "magra" och tre "feta" dagar har man inrättat i veckan. Dock allting är oerhördt dyrt och de mindre bemedlade ha det svårt.

Det förefaller som om vi förirrat oss in i en främmande värld, då vi med Jane Gernandt-Claine diskutera lifsmedelstillgången i Finland. Det finns dock saker som ligga närmare till hands.

— Mina litterära planer, säger författarinnan och lyser upp. Först och främst tänker jag skriva om Faste Christina, och så mitt stora mål, som jag mest längtar efter, är att få göra ett verk om Santa Teresa. Men Faste Christina ligger mig för närvarande närmast. Det var en gammal fröken Christina Gernandt, som bodde i Lund på 1830-talet. Ja, vi kallar henne gammal fröken nu, men hon var dock inte mer än trettiofem, fyrtio år då hon dog. Det var en faste till min mor och en mycket märklig dam. Jag hörde så mycket talas om henne som barn, och hon har alltid stått för mig som någonting un-

derbart. Hon lefde ensam bland sina böcker och hon satt och spann, alltid klädd i mjuka hvita fichyer. Hade en massa friare, men afvisade dem alla. Jag har hennes minnesbok i min ägo, där de sjunga hennes lof i hänförda dikter. Så fort jag vill har jag Faste Christina hos mig — det är som en trollring slås omkring mig — och jag är borta ur verkligheten, när jag vill — midt ibland människorna — på gatan. Det är väl därför jag hittar så dåligt i Stockholm, kan jag tro, säger Jane Gernandt-Claine och skrattar hjärtligt. Min man kan inte förstå, att jag inte känner hvar vrå af min ungdoms stad.

— Ja, så är det Santa Teresa, fortsätter författarinnan. Henne dyrkar jag öfver allt annat, och det förefaller mig nästan djärfvt att behandla detta kvinnliga snille. Men kritikern må väl säga att jag varit förmäten att närma mig henne, att uppgiften varit för stor för mig. Jag är beredd på det, men jag måste försöka, ty hon ger mig så mycket, Santa Teresa, för mitt hjärta.

Diktsamlingar, frågar ni. Ja, jag har en färdig, Flöjtblåserkan, kallar jag den. Ni vet den där flöjtblåserkan hos Plato, som alltid visades ut, då männen skulle börja sina intellektuella samtal. Jag har velat ge henne en sen upprättelse, för att hon blef så hårdt behandlad. I samma diktsamling förekomma också dikter om bibelns heliga kvinnor, Maria och Maria Magdalena. Men vill folk läsa dikter nu? Jag tvekar att ge ut mina. Så har jag också gjort några öfversättningar af Anne de Noailles. Det har gått så lätt — utan en ändring — ibland har jag nästan tyckt, att Anne de Noailles har skrivit på svenska och inte på franska. Det har varit en sådan njutning att öfverflytta hennes vers. Men så mycket som Santa Teresa ger hon mig icke, hon når icke så långt eller så djupt som hon.

ETH. K.

Fröken Axeline.

En blyertsskiss af HILDUR DIXELIUS-BRETTNER.

(Forts. fr. n:r 6.)

FRÖKEN AXELINE VAR ENSAM. HENNES belägenhet föreföll henne onekligen en smula egendomlig där hon satt på sin korg, men hon kände sig lugn och situationen vuxen. Om de blott ej ville dröja för länge — fröken Axeline ryckte till och lyssnade — mon Dieu — grälade de därinne? — hon lyssnade igen, nej, nu var det tyst — hon hörde ingenting. Så hade hon väl misstagit sig. Stekosen från monsieur Duponts rosteri genompyrde hela huset, då och då slogs en dörr igen, i våningen under sjöng en kvinna en vaggvisa — fröken Axeline började skruffa sig på sin korg, hon gick fram till dörren, just då hon stod med näsan nästan tryckt mot det solkiga visitkortet där monsieur Daroux tillkännagaf sin mottagningsstid, gick dörren upp och den unga flickan stod där. "Mademoiselle — nu, om ni behagar — grand-père är mycket glad att se eder."

Fröken Axeline fördes genom en smal mörk gång där hon endast hade ett intryck — att det luktade hvillök, som var det värsta hon visste, så genom en dörr och hon stod inne i ett litet fyrkantigt rum med ett fönster mot en tegelvägg, som brann bjärt rött i aftonsolen. En liten fågellik gubbe stod midt i rummet och kom emot fröken Axeline, då hon steg öfver den höga tröskeln. Hans hufvud satt på en mycket lång, lunn hals och kom ett stycke före den öfriga kroppen.

"Monsieur —" sade fröken Axeline.

"Mademoiselle," sade monsieur Daroux.

Och så stodo de bugande midt emot hvarandra i det lilla rummet, där luften färgades röd af reflexen från den solbelysta tegelväggen.

"Jag vill icke göra eder sorg, monsieur," började fröken Axeline och tog efter den gamles händer — han hade ett nervöst sätt att skaka sina fingrar som en kaff som fått vått på tassarna.

"Ni gör mig icke sorg, mademoiselle, ni gör mig en stor glädje," han hade en pipig darrande diskant, "det är mig en stor ära."

"Tag plats, mademoiselle," med sin långa magra hand, som var hårbevuxen långt ut på fingrarna, visade han på en rankig stol med sits af flätad bast.

Fröken Axeline satte sig, gubben stod framför henne. "Jag kan dö i morgon — då har hon ingen — och, mademoiselle, jag har gifvit henne uppfostran — i åtta år betalade jag för henne i fröknarna Guérins pension. Hon var ett begåfvadt barn — men nu har hvarken jag eller min syster någon hand med henne."

"Grand-père — grand-père, kom då och hjälp mig ett tag," hördes flickans röst från rummet invid. Gubben tassade dit ut i sina svarta filskor.

De blefvo länge därinne. Då de kommo ut tycktes afskedsceremonien vara undanstökad, flickan bar en väska af japanskt strå i handen.

"Så kan vi åka då, mademoiselle — om ni behagar."

"Ja, ja," fröken Axeline reste sig, hon tog åter gubbens händer, "ja, ni förstår, jag vill ej göra er sorg — så snart ni önskar få henne tillbaka, skall hon resa — du har ju lämnat din adress, mitt barn?"

"Ja, mademoiselle — ja, jag skall skriva till grand-père — hennes hand for lätt öfver gubbens kind, "och du kan bedja Charles Dupont skriva åt dig — om du ej orkar."

Hon var vid dörren, hon tycktes ha brådt att komma i väg, fröken Axeline trippade efter, hon var den, som tycktes ta afskedet djupast, gång på gång såg hon upp på monsieur Dupont.

"Ja, ni förstår mig ju — förstår, att jag menar väl med henne."

Och monsieur Daroux' lilla hufvud dallrade på den långa halsen och han skakade sina ludna fingrar.

"Det är mig en stor ära — en stor ära, mademoiselle," han följde dem ut och ned för trapporna.

På gatan stod droskan och väntade.

Fröken Axeline blundade då hon gick förbi kramsfågeln.

Än en gång tryckte hon monsieur Daroux' hand och försäkrade med tårar i ögonen, att hon menade väl. Och monsieur Daroux försäkrade, där han stod fågellik och tunn på trottoarkanten, att det var honom en stor ära. Då droskan rullade utför gatan kom-

O. Ellqvist foto.

Kvinnornas kök.

SÖDRA K. F. U. K. MED SIN MÅNGAHANDA sociala verksamhet kommer en att tänka på en kycklinghöna med så alltför många ungar, att ingen kristen själ kan fatta hur de få rum under hennes vingar. Alltsedan Södra K. F. U. K:s energiska och insiktsfulla ordförande, fru Agnes Ingelman, för många år sedan upptäckte den unga industriarbeterskans speciella andliga och materiella behof har föreningen ställt in en stor del af sin verksamhet på att söka nå denna kategori, isynnerhet de yngsta, som nyligen kommit ut i yrkesarbetet.

Södra K. F. U. K:s senaste sociala verksamhetsgren heter "Kvinnornas kök" och är en billighetsrestaurang för de lägst aflönade själförsörjande kvinnorna. Restaurangen har varit öppen sedan den 17 jan. i Kocksgatan 24 och antalet besökande går nu upp till mellan 160 och 170 middags-gäster per dag och mer än 240 personer kan K. F. U. K. icke ta emot. Så många rymmas icke i den nuvarande lokalen, en goodtemplarsal, som med hjälp af några gröna växter och gardiner i glada färger gjorts så hemtreflig som det varit möjligt. Stiger antalet till fastslagna maximum måste man flytta en trappa upp i samma hus till en större sal och anordna en mathiss från köket på nedre boten. Ingenting är så önskligt som att allt flera matgäster skola infinna sig, men ändå darrar K. F. U. K. för hur det skall gå, ty föreningen har intet rörelsekapital till detta företag och maten är beräknad till själfkostnadspris. Stadens lifmedelsnämnds dyrtidskommitté lämnar ett visst anslag, som utgår ur statens nödhjälpsfond och som gör att K. F. U. K. kan i vissa fall bevilja billigare afgifter för middagen, men detta understöd slukas af driftkostnaderna. Då man för 70 öre i dessa tider tillhandahåller två rätter mat, med rabattkupong för 60 öre och under vissa fastställda villkor för 35 öre, kan det icke gärna bli någon öfver till utvidga rörelsen. Och K. F. U. K. ser sig om efter villiga hjälpare, som skola förstå hvad saken gäller.

Organisationen af "Kvinnornas kök" är mönstergill. Längst fram i salen sitter kassörskan på en estrad, som eljes användes vid möten af olika slag, och i en angränsande dörr är en disk inrättad där hvarje gäst får sin middag på en stadig träbricka med handtag. Portionerna äro rikligt tilltagna till hvar och en, och alla äro nöjda då de gå därifrån och aflevera den afätna brickan vid en annan disk närmast utgången. I köket, som K. F. U. K. låtit inreda med gasspisar, forkugn och varmt och kallt vatten kan man beskåda mängderna af mat som fyllredes för hvarje mål. Omkring 50 liter potatis beräknas, och omkring 25 à 40 kilogram kött, beroende på huruvida malet eller kokt och stekt kött ingår i middagen.

Fil. mag. fröken Anne Marie Törnqvist har gjort anordningarna för Kvinnornas kök, fröken Astrid Eriksson förestår köksdepartementet och fröken Hanna Olsson är kassör.

familjen Dupont ut på trottoaren.

Monsieur Daroux var eljes mycket fåordig gent emot sina grannar, men nu berättade han, medan hans små ögon följde den bortrullande droskan, att hans dotterdotter blifvit adopterad af en rik dam och nu rest sin väg, en rik dam, som nyss förlorat sin fosterdotter, som varit en väninna till Jeanne.

"Ni har tur — ni har alltid tur, monsieur Daroux," sade madame Dupont. Hon var en stor, höfjbred kvinna med ett vackert ansikte, grå fågeldun hvirflade som en massa små grå fjä-

rilrar ifrån henne för minsta luffdrag.

"Men nog kunde lilla Jeanne gifvit mig ett sött ord till farväl," skrattade monsieur Dupont.

"Åh — hon är rik arftagerska nu" — fru Dupont knyckte en smula på sin nacke — "Jerome — se till spettet — det osar."

"Den kvinnan snattar då som en anka," mumlade monsieur Daroux och tassade i sina filskor genom portgången.

Under tiden rullade droskan framåt. Den långa gatan var som en rännil i hvilken aftonsolen hällde sitt flöde af ljus, där den satt dallrande öfver dess krön.

De sutto båda tysta. Så, plötsligt, så att fröken Axeline ryckte till, skrattade flickan ett pärlande skratt, det var som om det glittrade om det.

"Han talade om min skola — det var en rolig skola, må ni tro, mademoiselle — ett gammalt kråkbo — Mademoiselle Célie var dödligt rädd för råttor — under lektionerna sattes jag att vakta råtthål — jag var minst rädd — där satt jag och läste roliga böcker — den enda notis mademoiselle tog om mig var, att hon någon gång nickade åt mig. — Ni är tapper, Jeannette — mycket tapper. Hon såg själf ut som en liten mus —" flickan skrattade igen — fröken Axeline betraktade henne en smula forskande. Hon hade trots hennes tankar vara helt andra.

Så nickade hon för sig själf.

"Ungdom — ungdom," sade hon.

Och droskan forfor att rulla fram öfver de knaggliga gatorna.

X.

Det regnade och regnade. Regnet pärlade sotblandadt mot kupéns fönster, hela upp-landsslätten tycktes svept i en järngrå slöja. Slottet och domkyrkans tornspiror stego fram ur töcknet.

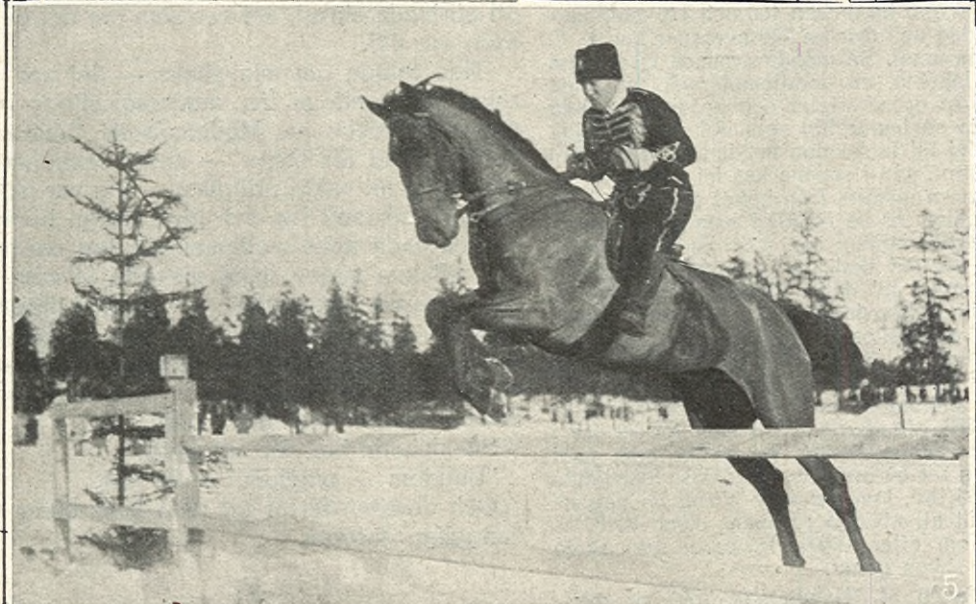
"Se där, mitt barn," sade fröken Axeline, där hon stod vid fönstret, "där kan du se katedralen och där slottet — det byggdes af en af våra

(Forts. sid. 130).

Fru Agnes Ingelman, ordf. i Södra K. F. U. K.

TYPER OCH SITUATIONER

1. Prisdomare och deltagarinnor i damernas konståkningsstart. 2. Damernas skeletonåkning. 3. Fröken Andersen och herr Johannesen i konståkning. 4. Hr C. Larsson segrare i 1,500 m:s åkning för Old Boys. 5. Grefve Clarence von Rosen i prishoppning. 6. Start i trafäfflingen. 7. Från skeletontäfflingen: i kurvan. 8. Fröken Magda Murray, segrare i konståkning. 9. Ingenjör Holmen, den manliga segrare i skeletonåkning. 10. Fröken Svenner, den kvinnliga segrare i skeletonåkning.

FRÅN NORDISKA SPELEN

11. Från träffäflingarna. Lomza segrar i lord Lomonds lopp. 12. Byrådirektör Lindencrona med sina norska gäster vid Saltsjöbaden. 13. Norrmannen Ström, segrare å 1500 och 5000 meter. 14. Norske skidlöparen Graveli hoppar. 15. Major Gösta Drake spelar curling. 16. Från träffäflingarne. Spring (närmast) vinner med en noslängd före Eclips.

1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 15, Holmén o. Wallbergs foto. 3, 14, O. Ellqvist foto. 6, 7, 12, 16, O. Norberg foto.

stora kungar — tag fram galoscherna, barn, och sätt dem på dig — vi äro strax framme.”

Fröken Axeline började plocka tillsammans sina effekter och räknade dem. Åsynen af den kära hemstaden hade förnyat de medtagna krafterna. Synd endast att det skulle regna. Fröken Axeline var angelägen om, att den unga flickan skulle få fördelaktigast möjliga intryck af staden — men att det regnade var nu en sak som inte stod till att hjälpa.

”Kära barn,” de voro nu helt nära och fröken Axeline snodde rundt, ”glöm ej att tacka konduktören, om du ser honom, då vi stiger af, det var blott allt för vänligt af honom att skaffa dig apollinaris — mon Dieu — åh nej, — jag har den — jag har den” — och hon stoppade ned en liten hvit pappask i sin väska.

Tåget körde in på stationen. Där stod ett stadsbud — där ännu ett, hennes kära gamla nr 13 — fröken Axeline viftade med båda händerna, hon tyckte, att hon skulle vilja taga gubben i famn.

”Ack — ack, stadsbudet,” sade hon, då han stod inne hos dem i kupén, ”nu är jag här igen, men nu reser jag inte bort mera — man möter så mycket oväntadt — det tar på ens nerver — ja, ja, den unga damens saker skall upp till mig — hur mår hustrun, stadsbudet, hur är det med hennes gikt — det är således elfva kolli stadsbudet har — tack, min lilla väska bär jag själf.”

Stadsbudet kryssade sig ut och fröken Axeline och den unga flickan följde efter.

Det var mycket folk på perrongen.

”Kan du se konduktören, barn?”

Nej, han stod ej till att upptäcka.

”Nå, det kan ju ej hjälpas,” fröken Axeline frängde sig fram. Hon nickade åt alla stadsbud de mötte och alla kände henne och hälsade: ”Välkommen hem, fröken.”

De gingo genom vestibulen och trädde ut på stationshusets trappa. Regnet öste ned.

”Håll upp din klänning, barn,” sade fröken Axeline och spände upp sitt stora paraply och trippade mellan vattenpussarna öfver planen.

Den unga flickan följde efter. ”Sätt på dig dina galoscher, barn,” hade fröken Axeline sagt i kupén, men hon hade inga galoscher. I sina tunna, låga skor, på hvilka pappsulan blötnade för hvarje steg, följde hon efter. Men hennes strumpor, som voro synliga högt öfver den fina vristen, voro icke genombrutna. På den tiden begagnade unga flickor i Sverige icke sådana, och det hade fröken Axeline låtit henne förstå.

Trädgården kring fröken Axelines hus stod fullöfvad. Perennan lyste redan ljusgrön kring rabatterna, mellan hvilka regnvattnet gräfdde små muntra rännilar.

”Ja, här bo vi,” sade fröken Axeline på verandan, kring hvilken vildvinet börjat slå ut, och spände ned sitt paraply.

”Gud välsigne din ingång, kära barn,” sade hon sedan i förstugan och kysste den unga flickan på pannan.

Så gick hon lätt uppför trappan och kom in med egen nyckel.

”Malvina, Malvina — ja, nu är jag här,” fröken Axeline föll den gamla tjänarinnan om halsen — ”ja, det är en ung flicka — hon skall bo hos oss, Malvina. I kandidat Barks rum —”, fröken Axeline suckade.

Så gick hon hastigt bort och knackade på dörren till kandidat Gans rum. Han satt precis som hon lämnat honom för snart en månad sedan — vid bordet och läste.

”Kandidaten, kandidaten — ja, nu är jag här,” hon sträckte sina båda händer emot honom.

”Tack för brevet, kandidaten — Ja, ja —

den käre kandidat Bark — hon suckade, ”men vill ej kandidaten sliga ut — så kan jag få presentera.”

Och ute i salongen presenterade fröken Axeline.

”Kandidat Gans — mademoiselle Daroux — en liten fransyska, som följt med mig hem — jag hoppas hon skall trifvas hos oss.”

”Inte sant, mitt barn,” tillade hon på franska till den unga flickan, ”du tror, att du kan trifvas här?”

Den fina munnen log ett det allra ljufvaste leende och de mörka ögonen lyftes.

”Ni är alltför god, mademoiselle.”

Så böjde hon lätt på hufvudet för kandidat Gans och gick in i det rum, fröken Axeline anvisat åt henne.

”Inte sant — hon är alltför söt,” hviskade fröken Axeline.

Så följde hon efter flickan. I dörren stannade hon såg sig omkring i rummet.

”Ja, här står allt som han lämnade det — där står till och med de manschetter han hade sista dagen.”

Hon tog den unga flickan i famn och de gråto båda.

XI.

Ett par veckor hade gått. Man var i första veckan af juni.

I fröken Axelines trädgård stodo träden i full sommarskrud, genom hvarje fönster i våningen mötte ögat grönt löfverk, nu glittrade och blänkte det i aftonsolen och luften, som strömmade in genom de öppna fönstren, var fylld af blomdoft och humlesurr.

Då — just då aftonen var som vackrast och mest stilla, kom mademoiselle Jeanne tyst ut ur sitt rum. Hon stannade på tröskeln till salongen, det var så tyst i den lilla våningen, endast pendylen knäppte på kakelugnsfrisen.

Fröken Axeline var medlem af styrelsen för föreningen Frigifna fångars väl och var på dess sammanträde.

Jeanne sträckte sina armar, som voro bara till armbågen, öfver hufvudet och kväfde en gäspning, där hon stod. Hon upprepade detsamma två gånger. Så gick hon fram till det öppna fönstret och stod och såg ut.

Efter några ögonblick gick hon in i rummet igen. Men nu gick hon direkt fram till dörren till kandidat Gans rum, hon knackade och steg in.

”Ack, monsieur Gans,” hon log och ögonen strålade af skälmskhet, ”tala inte om det, men jag har tråkigt, rysligt tråkigt — ni måste roa mig.”

Kandidat Gans hade blifvit mörkröd. Han hade hittills knappast sagt sammanlagdt tjugu ord till den unga flickan. De hade suttit midt emot hvarandra vid måltiderna, fröken Axeline hade skött konversationen, endast ett par gånger hade han ej kunnat undgå att vända sig direkt till henne, med ett par ord på sin knaggliga skolfranska. Och då som nu hade han blifvit blossande röd.

Och nu satt hon i hans rum, satt uppkruken som en liten mjuk svart kattunge i hans soffhörn.

Han stod kvar alldeles som han rest sig från skrifbordet, då hon kom in. Han hade största lust till att störta på dörren.

”Sätt er, monsieur Gans,” hon visade på det andra soffhörnet, ”sätt er och berättat något för mig — något roligt — mademoiselle säger, att ni talar franska riktigt bra, om ni vill.”

Den lilla obarmhärtiga varelsen log sitt mest förtjusande leende och såg på honom under en smula sänkta ögonlock.

Kandidat Gans blef rödare och rödare. Men till hans enkla, relativt osammansatta

natur hörde en afsevärd förmåga af själfdisciplin, nu anlidade han den till det yttersta, han tvingade sig till fattning och satte sig, men inte i soffan, utan på en stol.

”Ge mig en lektion i svenska, monsieur Gans,” hon satt med de fina armliderna i kors i knäet och såg på honom med hufvudet en smula på sned. ”Ni skall bli lärare — inte sant? Det är därför ni studerar här vid universitetet?”

Nu var det omöjligt att slippa ifrån längre, kandidat Gans måste svara. Han sade, att han inte skulle bli lärare utan präst.

”Präst — en andlig,” de mörka ögonen spärrades upp i ett uttryck af den mest förtjusande barnsliga häpnad — ”man skall bikta sig för er — åh, monsieur Gans —” hon hytte skälmskt med fingret åt honom, ”gör bara inte som andre vikarien i Le bleu Ange, han pratade en massa dumheter i mitt öra, och då grand-père, sökte upp honom och förebrådde honom, förnekade han, att han sagt något — det var mina egna onda böjelser, jag hört tala, sade han. — Grand-père, sade jag, tror du, att mina onda böjelser tala provencalska? Men det trodde han inte —” hon skrattade, de duniga kinderna hade fått färg och ögonen strålade.

Kandidat Gans talade om, att folket i Sverige inte biktar sig för sina präster.

Ögonen vidgades igen.

”Inte det — hvad är det då för roligt!” — hon rodnade som om hon ertappat sig själf, så såg hon upp med ett förtjusande madonnauttryck öfver sitt ansikte.

”Monsieur Gans — hvad heter Guds moder på svenska?”

Hon hade gjort ännu några frågor och suttit tyst en stund, då hon fäste ögonen på kandidat Gans fiol på väggen.

”Spelar ni fiol — spela litet för mig. Jag älskar musik”. Hon sade ”musique” så mjukt, att det närmade sig läspning.

Kandidat Gans kände förslaget som en frälsning. Han tog ned fiolen, började stämma den. — Så spelade han Schumanns Berceuse.

Han stod snedt framför det öppna fönstret, aftonsolen föll in, vinden fläktade i den tunna hvita gardinen, förde den in i rummet, sög åter ut den och med luftdraget följde jasmindoft från trädgården.

Han spelade flera stycken, öfvergick nästan omedelbart från det ena till det andra, han slapp åtminstone tala så länge han spelade. Han stod med ryggen vänd emot henne och såg framför sig ut genom det öppna fönstret.

Då han äntligen vände sig om, satt hon kvar. Hennes ögon stodo fulla af klara tårar, så reste hon sig, som om hon tänkte gå, men plötsligt gömde hon ansiktet i händerna och snyffade. Det var en bitter skälfvande gråt, som kom hela den lilla gestalten att vibrera.

Kandidat Gans visste inte hvad han skulle ta sig till, inte hvad han skulle tänka, — hvad han skulle göra.

”Mademoiselle — mademoiselle,” sade han endast och han kände svetten slå ut i pannan.

Det var något så bittert hjälplöst öfver hennes gråt. Hvad var det också för idé af fröken Axeline att ta henne med hit, hon längtade hem naturligtvis. Han vågade sig ett steg närmare.

”Mademoiselle,” sade han, ”gråt inte.”

Hon såg upp på honom med ögonen fulla af tårar.

”Längtar ni hem, mademoiselle?” han var mycket röd, då han sade det.

(Forts. sid. 132.)

Herr Gösta Ekman som Gustaf IV Adolf i Arnold Munthes komedi "Magdalena Rudenschöld" på Svenska teatern.

Från scenen och estraden.

MAGDALENA RUDENSCHÖLD HAR GIFVIT kommandörkaptenen Arnold Munthe stoff till ett nytt historiskt teaterstycke. Och det måste erkännas, att han i det stora hela lyckligt behärskat stoffet: den Armfellska konspirationen mot förmyndarregeringen, Reuterholms infamier, de sista skimrande bladen i Magdalena Rudenschölds kärlekssaga vidare hennes fängslande och schavottering samt Gustaf IV Adolfs ungdomsår, där den unge furstens rättlinjiga, nobla karaktär, halsstarrighet och ringa intellektuella begåfning ge utkastet till hans blifvande sorgliga öde.

Hvad man saknar i detta skiftande sceneri från tredje Gustafs tid är en liflig dialog med någon epigrammatisk udd, som kunde erinra åskådaren om, att behagens och kvickhetens skald Johan Henrik Kellgren och Sveriges spirituellaste författarinna Anna Maria Lenngren samtidigt funnos i hovets närhet och i mångt och mycket präglade tidens språk. Vi vilja påminna oss att skottet ur Anckarströms pistol icke förmådde döda den gustavianska tonen, fast hufvudfigurens blodiga sortie hade skakat sinnen. Annu skapades kvicka bon mots, ännu föddes dessa torrt spirituella sentenser, som hade den franska smakens ursprungsbeteckning och som här skulle skänkt en tidsfärg, hvilken nu uteblef.

Stycket har två säkert tecknade figurer, hertig Carl och Gustaf Adolf. Den förres vankelmot som regent och fjolliga känslomhet som älskare, den senares svärmiska lynne och grynde härskaresvilja få en förträfflig belysning af författarens repliker samt hrr Brunius' och Gösta Ekmans väl genomtänkta spel. Äfven deras masker äro illuderande. Titelrollen ger föga af den gustavianska kurtisanen, hon är en älskande kvinna utan några särdrag — jo, det finns ett, men jag anser det lika historiskt missvisande som psykologiskt omöjligt, nämligen när Magdalena Rudenschöld, brutalt väckt midt i natten af polismästaren och hans folk, för att undergå visitation och häktas, på ett ironiskt sätt skämtar öfver deras besök. Fru Brunius' fägring, mjuka spel och musikaliskt vackra diktion skänka emellertid rollen en alltigenom anslående drapering. Hennes scen med konungen i Haga slott tillhör styckets finaste och bästa partier; en annan dramatisk glanspunkt är sammanträdet i konsellsalen. De olika bifigurerna, hertig Fredrik Adolf, hertiginnan Hedvig Elisabeth Charlotta, Reuterholm, Armfelt o. s. v. skötas omsorgsfullt och uppsättning och regi vittna alltigenom om Gunnar Klintbergs stilfulla och säkra smak. Premiärpubliken föreföll mycket belåten och det med rätta.

Ett nytt isländskt stycke, skådespelet "Önskninden" af Johann Sicurjonsson, är Dramatiska teaterns senaste gärd åt nordisk dramatik. Bergeivinds författare fördiupar sig här i det ockultistgrepp i människosinnet, och hvad han bringar af

det poetiskt och psykologiskt skickligt gestaltade ämnet är en tidsbild från det gamla Island, som ganska starkt fånglar äfven en modern åskådare. Utförandet lider dock af vissa ojämnheter, men fru Bosse i flickan Steinunns roll är stor i sin tolkning af en förtviflad människosjälens kamp att fasthålla kärleken. Herr Hedqvist som den åt ockultism hemfallne unge mannen skiljer sig talangfullt från uppgiften, men den lyriska elden besitter han icke. Det går en föga använd, men talangfull och skådespelare vid Dramatiska teatern, hvars namn är Gustaf Molander — han skulle här ha varit på rätt plats.

Kgl. teaterns tredje symfonikonsert bjöd som nyhet på dansken Carl Nielsens symfoni Det outsläckliga. Komponisten är en personlighet för sig, hvars skaparförmåga sammanhänger med en originalitet af det svårfattliga slaget. Han påminner om en envis, desperat vägrojare, hvilken hugger sig igenom själslifvets tätaste snår och vältrar undan konflikternas stenblock eller spränger dem i luften, så att jord och himmel skaka. Om han med sin symfoni afser att måla den outsläckliga energien, människoandens aldrig hvilande kamp mot materien, så måste man respektfullt medgifva, att han därvidlag i stolt själfkänsla vädjar till egen kraft och egna uppslag, föraktande att arbeta med lånta medel. Och det är en lika vacker som sällsynt konstnärsegenskap. Men han föraktar också eller rättare förgäter, att människorna i allmänhet inte kunna följa honom på hans vägar och förnimma det sköna, där han förnimmer det. Vore han en ung stormare af dessa, som partout önska väcka uppmärksamhet genom att väsnas, skulle han framkalla misstro, men nu är han en mogen konsinär med kärft stil och höga ideal — egenskaper, som mycket väl låta förena sig — och därför svår att anamma. Här fick symfonien, som ställde enorma kraf på hofkapellet exekveringsförmåga, ett mottagande, hvari intresset förmålde sig med en betydlig undan öfver verkets många vresiga och vilda klangeffekter. Men så förstod man så mycket bättre Beethovens Egmont-musik och Bachs delikata konsert d-dur, för klaver, flöjt och violin, där fru Märta af Klinberg på ett skimrande sätt skötte pianopartiet.

Vid Konseriföreningens båda senaste konserter bragte de två Wagner-sångerskorna fruarna Lilly Hafgren-Waag och Ellen Gulbranson en insats af vokal glans, som förtjänar att bemärkas. Den förstnämndas framträdande i Elisabeths hälsningssång ur Tannhäuser, plus några romansartade stycken af Richard Strauss m. fl., präglades af en sjudande sångarglädje, hvarill kom stämmans ljusa fylliga klang, som ingaf längtan att få höra den utmärkta sångerskan från hennes rätta podium, operascenen. Fru Gulbransons Wagner-tolningar äro ju erkända och ha icke förlorat något af sin dramatiska kraft.

Wilhelmitrions andra seriekonsert, med verk af Beethoven, Brahms och Schumann, förtjänar loford för ett pietetsfullt spel — hvad som fattades var en större anslutning från publikens sida.

Kammarmusikföreningen bjöd i måndags på ett gästspel af den norska Arvesenska kvartetten, med norsk program naturligtvis. Det är bara svenska musici, när de uppträda i främmande land, som omsorgsfullt undvika att prestera något af sitt hemlands tonkonst. Här stodo Grieg och Sinding på programmet och deras verk blefvo framförda med saftiga och sjungande stråckdrag som sig borde. I den Sindingiska pianokvintetten bidrog pianisten C. Nissen med ett förfriskande spel. ARIEL.

Återbud.

VID LASANDET AF EN RUBRIK SÅDAN SOM "Ansvar, Punktlighet, Hänsynsfullhet, Löften" o. dyl. har jag mången gång tänkt: "Nå, nu ändligen skriver de väl någonting om skyldigheten af att ge återbud."

Nej, det handlade dock ej om sådant.

Och ute i lifvet mötes man dagligen af den erfarenheten, att det enkla begreppet aldrig inlärt eller åtminstone bra sällan tillämpas, men hur kommer det till?

Man gör upp om en sak, till en viss stund, en viss dag eller ett särskildt tillfälle. Man väntar, väntar förgäves. Inte ens en rad eller ett ord till förklaring eller ursäkt. Det uteblir helt enkelt.

Det ges oändligt med etikettsregler, regler för god ton, man håller dem så godt man kan. Och dock är denna sak, att sända återbud, så obehöflig, tycker människor. Men det tycker icke jag. Det bevisar hänsynslöshet mot den andra parten, det bevisar trolöshet, det bevisar att man ej har folkvett, rent ut sagt. Att det kan möta hinder vid en sak, det är förklarligt. Men att man ej då känner det som sin oafvisliga plikt att på bästa sätt, per telefon, telegraf, genom bref eller bud, ge upplysning därom, så fort man det kan, är oförklarligt.

Punktlighet härledes från "punkt". Punktlig är den, som tar hänsyn till punkterna (=enskildheterna) och för hvilken äfven småsaker synas viktiga nog att beakta. Och det är väl ändå knappast en småsak, om man, genom att ej vara punktlig och ordhållig, visar en person den taktlösheten att ej ens godtgöra en försummelse med att genast ge en förklaring. Har man gifvit ett löfte bör man förstas söka att hålla det. Kan man ej detta, så är det väl ej för mycket begär att man förklarar hvarför. — Ett brutet löfte är bland det svåraste man kan ha att bära på, och många ägna dock ej en tanke åt hur viktigt det är för en själf att hålla ett gifvet löfte. Man mister förtroende för den som ej är ordhållig, och ett mistadt förtroende kan man aldrig få tillbaka.

Många gifva lätt och gärna löften, ofta i den tanken, att de skola komma ihåg att uppfylla dem, men så kommer så mycket annat emellan och de glömma helt enkelt sina gifna löften.

Men den som går där och väntar och undrar hvarför löftet ej blir uppfyllt, förbittras i sitt sinne, och upprepas detta flera gånger, så är förtroendet borta. "Att lofva är lätt, men hålla besvärligt", säger ordspråket. Och dock kunde allt ha uppgjorts i godo, om man åtminstone sändt ett återbud. Ett förklarande därför, på den väntandes hvarför.

Fru Brunius som Magdalena Rudenschöld. Ateljé Jæger foto.

Ett viddernas barn.

Du viddernas ensamma barn som står likt spirande blom, som ur jorden går i vildmaktens frostiga sena vår, din blick är som bedjande, tysta ord, som tusendes vädjan, ur fjärran spord från barn af vår egen, vår svenska jord.

Norrbottnens arbetsstugors kort, säljes till förmån för Norrbottens arbetsstugors verksamhet.

Det är ett af barnen i Vittangi arbetsstuga, som här frågande stirrar ut i den stora, stora världen. Fotografien af Sten Emanuel togs innan han kom in i arbetsstugan. Det har gått några år sedan dess, men alltså finns skaror af barn i viddernas land, som behöfva få hjälp genom de nordliga hemmen, som kallas Norrbottens arbetsstugor. De som vilja hjälpa dessa hem genom att köpa vidstående kort (pris 20 öre) kunna genom att insända postförskott å det antal som önskas till Ingrid Nilsson, Frejgatan 9 II tr., Stockholm, skänka sin hjälp till verksamheten.

Fem stycken kort är minsta antal, som sändes i frankeradt kuvert. Större beställningar mottagas med stor tacksamhet.

Ingrid Nilsson, som åtagit sig försäljningen, är en liten snäll 11 års flicka. Under hela sitt lif har hon fått pröfva sjukdomens lidande. Därför är det en stor glädje för henne, om hon på detta sätt kan få hjälpa andra barn, som också ha det svårt. Hon redovisar sedan för undertecknad de genom henne försålda korten och inkomsten öfverlämnas till centralstyrelsen för Norrbottens arbetsstugor.

JULIA SVEDELIUS.

trakten, gick nu alltid i stärkkrage och manschetter. Modern skakade bekymrad på hufvudet. Det blef dyrbart med glansstrykningen, och det var en upprörande misshushållning att använda helgdagskläderna i hvardagslag. Men kandidat Gans, som eljes var en god son, visade sig i det fallet oemottaglig för alla föreställningar. Modern kände för öfrigt inte igen sin gosse den här sommaren. Då hon såg honom tillsammans med den franska fröken skakade hon på hufvudet. Inte var den där dockan något för honom. Och skulle hon en gång ha en sonhustru, så ville hon allt bra gärna ha en, som hon kunde tala med. En gång hade hon inte kunnat motstå, utan talat med fröken Axeline om sin oro.

"Ack, kära Gansmor," fröken Axeline hade slagit ifrån sig med båda händerna, "gör er ingen oro — de äro olika som natt och dag — men hennes sällskap gör honom så godt — så godt."

Det hade dock icke kunnat hjälpas att fröken Axeline efter den dagen börjat ge akt på kandidat Gans på ett annat sätt än förut.

Kunde det väl vara möjligt — —

"Kandidat Gans," sade hon en dag och konstaterade till sin belåtenhet att hon lyckades låta aldeles obesvärad, "hvad tycker ni egentligen om henne — ni bör nu känna henne rätt väl?"

"Jag förstår mig inte på henne," han sade det utan att rodna, som om frågan varit den enklast naturliga. Och fröken Axeline kände sig öfvertygad om, att hennes smygande farhågor voro ogrundade. "Låt de kära barnen vara tillsammans," sade hon för sig själf — "det gör honom så godt — han kan inte undgå att ta intryck af hennes sällskap."

Och hon satt ensam med sitt handarbete under markisen på sin lilla balkong, medan "de kära barnen" gjorde utflykter och ströfvade omkring tillsammans.

"Har du haft roligt, mitt barn?" var den stående frågan, då den unga flickan kom hem — "ja, kandidat Gans är mycket god."

"Ja, han är mycket god," sade den unga flickan.

"Han är lustig — så rysligt lustig," hade hon tillagt en gång och stirrat framför sig som om hon i luften sett en sällsynt insekt, som hon hade lust att fånga för att titta på lifet närmare, peta på, kanske plåga en liten smula.

(Forts.)

Mången gång kanske det t. o. m. faller "den felande" in, att han borde ge ett återbud. Men så lugnar han sig med ett: "Å, det där har han nog glömt att vi gjorde upp, att jag lofvade uträffa, det är ju också bara en småsak det gäller."

Det är ett egendomligt förhållande mellan begreppen "liten" och "stor" såväl i lifvet som i de olika yrkena. Ett sandkorn är något mycket litet, men allt efter det ställe, där det förekommer, kan det åstadkomma olika verkningar. Kommer det i ögat, kan det beröfva oss synförmågan, kommer det i hjärnan, kan det kosta oss lifvet.

En skruf i en maskin är liten, men ibland är dock maskinens gång och kanske hundratals människors säkerhet, beroende därpå. Ifråga om s. k. småsaker behöfves sålunda i allmänhet blott en viss sammanlänkning af omständigheter för att gifva dem en mycket afgörande betydelse.

Ibland uteblir man ej vid ett uppgjort möte, kommer blott senare än till den utsatta tiden. Om man redan på förhand har klart för sig att man ej kommer att vara punktlig, hur mycket angenämare vore det då ej för den väntande, att — om tillfälle därtill gifvits — ha blifvit undermåttad att så och så är det, men jag kommer senare.

Då sluppe man detta irriterande väntande, detta stirrande på alla som komma inom synhåll: "Männe det är han, som kommer nu," och dessa ångsliga blickar på uret, t. o. m. sekundvisaren framträder skarpare och tydligare än eljes.

Och så mycken tid som på sådant sätt går förlorad. Man blir ej heller vid godt humör af väntan. Skalden må kväda: "Intet är som väntans tider", aldrig så. Ingen tycker om att vänta, d. v. s. väntan i osivhet.

Att i tankarna i förväg gå och bereda sig på någon glad händelse, det är en annan art af väntan.

Men då man uppehåller någon genom att ej med ett återbud förklara, att man ändrat sig, "änkt om", eller uppgjort något annat efteråt, det är taktlöst, men tyvärr ytterst vanligt, man ursäktar sig med, att den andra nog begriper, "då intet hörts af," att "man åtrat sig".

De fordra således t. o. m. i sin hänsynslöshet att man skall vara tankelösare eller profet. Det är så att man kan häpna, hur eljes kloka och höfliga människor fela i det enkla begreppet sända återbud.

Hur mycken oro, vånda, hinder och sorg, förargelse och förtret det medfört, att det ej sändts återbud vid olika tillfällen, det kan ej här beskrivas, men hvarje lefvande människa har nog erfårit det — mer eller mindre.

UNA.

(Forts. fr. sid. 130.)

Hon skakade på hufvudet, så såg hon på honom.

"Men det är så tyst här, monsieur Gans — så förfärligt tyst, jag blir rädd" — det var som en ångest i de stora våta ögonen. Innan kandidat Gans hunnit fatta hvad som skedde, hade hon gömt sitt ansikte mot hans axel och snyffade.

Kandidat Gans andades häftigt, stora svett-droppar stodo i hans panna.

"Mademoiselle — mademoiselle", var det enda han kunde säga.

I detsamma ringde tamburklockan. Hon lyfte hastigt hufvudet.

"Mon Dieu — det är mademoiselle, äro mina ögon mycket röda, monsieur Gans?" Hon försvann öfver rummet och ut.

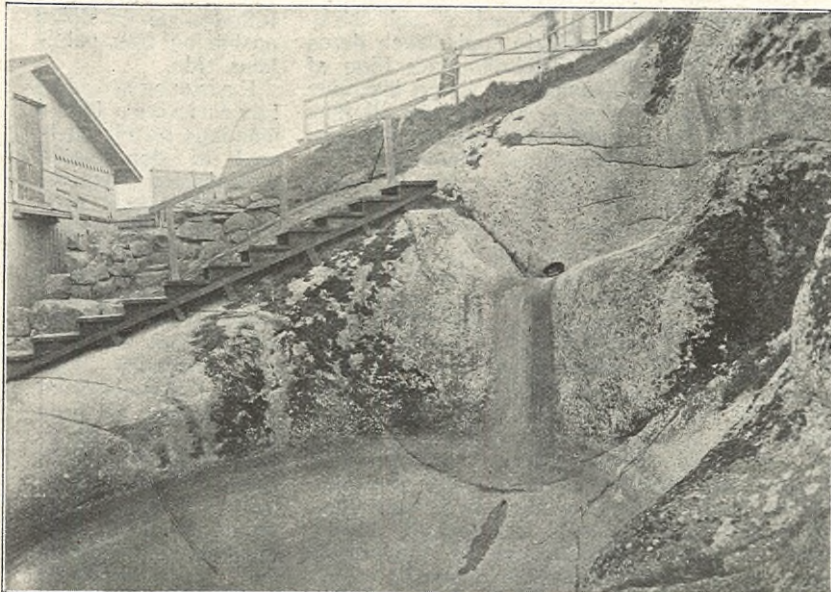
Kandidat Gans stod kvar några ögonblick. Så gick han och hängde upp fiolen. Sedan satte han sig vid skrifbordet framför fönstret. Vinden fläktade alljämt i den hvita gardinen, sög den ut och in. Han började läsa där han slutat. Men det ville inte gå bra. Gång på gång blef han sittande och såg ut genom fönstret. Det blef första gången kandidat Gans inte läste det antal sidor han föresatt sig för dagen.

XII.

Fröken Axeline tillbragte som vanligt sex veckor af sommaren på det lilla pensionatet uppe i dalarne, helt nära kandidat Gans hem. Mademoiselle och kandidat Gans träffades hvarje dag.

Jättegrytorna i vårt land

ha påkallat en riksdagsmotion för deras skyddande mot tillintetgörande. Detta ger oss anledning att framställa bilden af två jättegrytor, belägna strax utanför Linköping. I den minsta, hvars djup är 2 meter och 1½ meter i diameter, har en seminarist ställt sig för att visa "grytans" storlek. Endast hans mössa är synlig vid kanten. Den nedanför befintliga urholkningen är cirka 3 gånger så vid, men lika djup. Linköpingsborna äro med skäl stolta öfver att äga ett så intressant minne från istiden. — Bror Andersson foto.

Två jättegrytor i grannskapet af Linköping.

◎ PÄRMAR ◎

till IDUN kunna erhållas hos hrr bokhandlare eller direkt från IDUNS EXPEDITION, mot likvid i postanvisning, till följande priser:

- Röd pärm, med guldtryck, till "Idun" . . . Kr 1: 50 + porto 30 öre
- Röd eller grön pärm till "Iduns Romanbibl." " 0: 50 + " 10 "
- Röd eller grön pärm till "Iduns Hjälpreda" " 0: 50 + " 10 "
- Samtliga tre pärmar " 2: 50 + " 30 "

SVALÖFS

KORNFLINGOR

fillverkas under sträng läkarekontroll af bästa tvåradiga korn.

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Etabl. 1850 Karlstad Etabl. 1850
Rikstelefon namnrop Länstidningen
Värmlands enda dagliga tidning.

Behagliga och
välgörande äro
GAHNS
runda tvålar:
Lavendeltvål
Hafremjöltvål
Tallbarrstvål

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 18—24 FEBR. 1917.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; sillgratin; mjölk; kaffe eller te med rismjölskåx. Middag: Kalfstek i gryta med potatis och salader; gratin på svartrotter; apelsinblanc-mangé med bruna mandelspan.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk och fruktkompott; stekta ägg på krutong; kaffe eller te. Middag: Vegetariska kåldolmar med potatis; petits-chouxpudding.

TISDAG. Fettisdag. Frukost: Smörgåsbord; stekt hafregrynsgröt med mjölk; stekt sill med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Panerad läsk med potatis; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hachis på kalf (rester från söndag) med stekt potatis; kaffe eller te. Middag: Rotpuré; kromgrädda med pepparrotssås.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; kalfsylta med stekt potatis; kaffe eller te. Middag: Ärtor med fläsk; ugnspannkaka.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekt pannkaka; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxjårpar med pressad potatis och lingon; blåbärsoppa.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; lungmos med potatis; kaffe

eller te. Middag: Laxpudding med äggstanning; majsenskräm med mjölk.

RECEPT:

Rismjölskåx (omkr. 75 st.). 105 gr. smör, 105 gr. socker, 1 1/2 dcl. tjock sur grädda, 185 gr. rismjöl, 210 gr. hvetemjöl, 1 tsk. hjorthornsalt (3 gr.).

Beredning: Smöret tvättas och röres, tills det är hvitt, därefter tillsättes sockret, grädden samt de båda mjölsorterna, siktade tillsammans med hjorthornsaltet. Dagen utkafas, ej för tunnt, och nagas väl. Med rundt mått uttagas kakor, som gräddas i varm ugn.

Gratin på svartrotter (f. 6 pers.). 1 1/2 knippa svartrotter (omkr. 22 st.), 1 lit. kokande vatten, 10 gr. salt, saften af 1/4 citron, 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 5 msk. mjöl (50 gr.), 3 dcl. svartrotsspad, 3 dcl. kokande mjölk, salt, socker, hvitpeppar, 1 äggula.

Till fatet: 30 gr. smör, 3 msk. riven ost.
Beredning: Sockerrötterna skrapas, sköljas väl och få ligga omkr. 1 tim. i 1 lit. vatten blandadt med 2 msk. rågmjöl. De sköljas ånyo, skäras i 3 cm. långa bitar, påsättas i det kokande vattnet tillsatt med salt och citronsaft och få koka, tills de äro mjuka, hvilket prövas med en vispsticka. De tagas upp med hälslef och få rinna af. Smör och mjöl fräses 2 min. spadet och mjölen spådas på litet i sänder och såsen får koka 3 min. Den afsmakas med kryddorna och afredes med äggulan. Ett eldfast fat eller en låg form smörjes med 1/2 msk. af smöret, därpå hålles hälften af såsen, sockerrötterna utbreddas därpå och resten af

såsen hålles öfver. Resten af smöret smältes och gjutes öfver anrättningen, som därefter bestros med den rifna osten. Fatet ställes i en lång panna med groft salt, och anrättningen gratineras i het ugn omkr. 15 min. Serveras genast den tagits ur ugnen.

Apelsinblanc-mangé. Se Iduns kokbok nr 880.

Vegetariska kåldolmar (f. 6 pers.). 1 hvitkålshufvud, vatten, salt.
Till fyllning: 2 dcl. risgryn (2 hg.), 8—10 dcl. mjölk, 2 1/2 msk. smör (50 gr.), 2 msk. finhackad portug. lök, 10 gr. torkad svamp (murklor och kantareller), 4 msk. stötta skorpar, 1 ägg, 2 tsk. soja, salt, närsalt.

Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 8 dcl. kålspad.
Beredning: Kålbladen lossas försiktigt från stocken, läggas i kokande, saltadt vatten och förvällas omkring 5 minuter. De upptagas med hälslef och få rinna af på duk, hvarefter det gröfsta af huvudnerven bortskäres.

Risgrynen sköljas, skällas i hett vatten, upphållas och få afrinna. Mjölen kokas upp, grynen läggas och få under rörning koka, tills de äro nästan mjuka, då de upphållas att kallna. Svampen sköljes väl, skällas i hett vatten och vattenlägges före kokningen. Den kokas sedan mjuk i samma vatten, tillsatt med salt, silas upp och får afrinna. Den hackas därefter fint och fräses i smöret tillsammans med den hackade löken och de stötta skorparna. Detta blandas i risgrynsgröten tillika med närsalt och soja. — En msk. af smeten lägges på hvarje kålblad, som därefter hoprullas och omlindas med fint segelgarn, förut doppadt i kokande vatten. Smöret brynes i en stekgryta, dolmarna läggas och brynas vackert, spådas med litet af det kokande kålspadet och få sakta steka med lock omkr. 1 1/2 tim. Under tiden spådas de med mera kålspad, när så behöfvos. De upptagas, garnet klippes bort, och dolmarna uppläggas på karott. Såsen silas, afredes och hålles öfver dem. Serveras med potatis.

Petits-chouxpudding (f. 6 pers.). 2 msk. smör (40 gr.), 5 msk. mjöl (50 gr.), 4 dcl. kokande mjölk, 3—4 ägg, 2 msk. socker (30 gr.), skal och saft af 1/2 citron.
Till formen: 2 dcl. socker (170 gr.), 2 msk. kokande vatten.

Beredning: Sockret lägges i en smord, något varm stekpanna, brynes lätt, hvarefter det kokande vattnet tillsättes, och härmed beklädes en eldfast form. Smör och mjöl fräses 2 min. den kokande mjölen spådas på, och massan får koka 5 min. hvarefter den upphålles och får svalna. Äggulorna nedröras en i sänder jämte sockret, det finfirna citronskallet samt citronsaften och massan röres 10 min. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna äggvitorna. Massan hålles i den beklädda formen och gräddas i vattenbad i ugn omkr. 40 min. Puddingen serveras genast den är färdig med vanilj-, citron- eller saftsås. — Om så önskas, kan puddingen stjälpas upp.

Oxjårpar. Se Iduns kokbok nr 482.

SVAR

A DEN SENAST INFÖRDA SERIEN frågor följer här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det utfästa priset 10 kr. denna gång bör tilldelas signaturen "Ebon", hvadan innehafvareinnan af denna signatur behagade anmäla sig å vår byrå för beloppets utbekommande.

Nr 52. Bland Verdandis småskrifter finnes godt om allmänbildande och på samma gång gedigen litteratur. Läs våra litterära författare! Selma Lagerlöf, Heidenstam, Fröding, Strindberg, Leverin m. fl. Gå in i F. K. P. R. och läs dess broschyrer i rösträttsfrågan. Läs Social Tidskrift. Och så glöm inte Idun! Det är en ovanligt fin och nobel tidskrift, där våra förnämsta pennor på skilda områden medarbetar.

»Intresserad ung fru» bör skaffa sig Frans von Scheeles lilla bok: »Om allmänbildning och självstudier». Den innehåller förträffliga råd och anvisningar i nästan alla ämnen och är dessutom i hög grad eggande och sporrande till självstudier. För rösträtt och sociala frågor, läs tidskriften »Herta». Samhällslära af N. Höjer. Studentföreningen »Verdandis» småskrifter innehålla också mycket vetande i sammanträngd form.

Mor Torborg.
Nr 53. Experimentera ej med s. k. husmedicin, utan vänd eder i stället i tid till en skicklig läkare, konsultera denne och lyd sedan hans föreskrifter så samvetsgrant som möjligt. Dieten spelar en viktig roll. A. B. C.

FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande af alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det af den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet af största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas af såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM,
STOCKHOLM.**

Originalflaskor om 500 gram, Pris Kronor 2.25

BILLIGT! - Finns å alla apotek - BILLIGT!

ANMÄN

För hvitlackerung annes ingen färg som bättre ägnar sig därtill än emalj-färgen **Chinalack**. Hållbar, spegelblank, porlinsinhard. Arsenikfri enl. nya giftstadgan. Tag inga mindre värddiga efterapn Svenskt, med gulmedalj belönad tillverkning. Erhåles hos alla färghandlare **Fabrikanten: Dorch, Bäcksin & Cos A.-B., Göteborg och Stockholm**

I UNDERVATTENSÅTARNAS

ärhundrade, då striden på alla områden är hårdare än någonsin och utgifterna dag för dag ökas bör man köpa sina varor, där de erhållas billigast. Sänd oss därför genast en biforder och övertyga Eder om fördelen av att köpa från oss.

Ahlén & Holm, Stockholm.

Moderata dagbladet

Jämtlands-Posten

i Östersund är ett utmärkt annonsorgan för den som vill träffa den burgna publiken vid Inlandsbanans omsättningskraftiga område. Begär direkt prisuppgift från

A.-B. Jämtlands-Postens Tryckeri, Östersund.
Rikstelefon 66.

SINGER

ÄLDSTA MÄRKE
BÄSTA SYMASKIN

Mellin's Food

är bästa föda för svaga och klens barn i alla åldrar.
Sårtebefritt - lättsmält.
Köpes i apotek, speci- och drogaffärer.

Lägg i kokboken

eller anslå i köket »Några beprövide recept för bakning af tårter m. m. med Gooda-Jästmjöl. Det är de bästa recepten för det finaste jästmjöllet. Burkar å 15, 25 o. 50 öre.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.

OXYGENOL-SALVA

Med vätesuperoxid

EN FREJATABLETT

lindrar den rehsammaste hosta

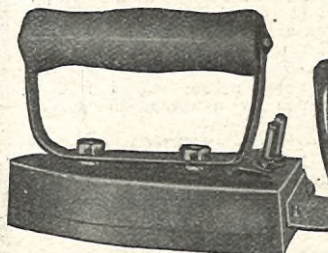

SÄLJES I ÅSKAR å 30 öre. I PÅSAR å 10 öre

PHOSPHO-ENERGON-PILLER
FÖRORDAF AV LÄKARE
» Vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet. »
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant PROFESSOR A. VESTERBERG

Agria
Yoghurt Margarin

VOLTA ELEKTRISKA VÄRMEAPPARATER

göra husmodersysslan
:- lätt och angenäm :-

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET
VOLTA

ULVSUNDA PR STOCKHOLM

Besök vår utställning Birger Jarlsgatan 21.

55 Kungsgatan **Almedahls Försäljnings-Magasin,** **55 Kungsgatan**

Kontoret 21 66. **GÖTEBORG.** Butiken 11 31.

Rikhaltigt urval af **Linne- och Bomullsartiklar.**

Damast- och Drällduktyger. Lakansliff. Percaler. Bolsterver. Handdukar. Mattgångar. Mangelduk. Badkaptyg. Hvita o. kulörta Bomullstyger m. m.

Levererar fullständiga **Linneuppsättningar** för Hotel, Restaurationer, Sjukhus, Badhus, Angbåtar och Privat hem samt Brudatstyrlar.

Broderier. Spbtsar. Färdigsydda damunderkläder. Dag- och nattskjorter, hvita o. kulörta skjorter. m. m.

140,000 kr. **Norrlandslotteriets**
vinstvärde år 1917.

Högsta vinst 5.000 kr.

Övriga vinster:

1 å 4,000 kr.	3 å 1,500 kr.	37 å 300 kr.
1 å 3,000 "	6 å 1,000 "	37 å 200 "
1 å 2,000 "	5 å 700 "	42 å 125 "
	13 å 500 "	53 å 100 "

Vinsterna utgöras av eget hem, fullständiga bouppättningar till 2, 3, 4 rum och kök, guld och silverarbeten m. m.

Årets 1:a dragning den 5 mars.

HÖGSTA VINSTER: Stiftullt möblemang till 2 rum = 2,000 kr. Fullständig silveruppsättning, motorbåt.

Serialott (= årets alla dragningar) kr. 10: -; lott till dragning d. 5 mars kr. 2,50 från Lotteriets Exp., Hernösand.

En svensk läkares omdöme om Sasol-Tvålen:

Undertecknad, som dagligen använder **Sasol-Tvål**, får härmed intyga, att nämnda tvål har en behaglig, aromatisk lukt samt äger en synnerligen uppmjukande och lenande inverkan på huden, fullt jämförlig med de bästa franska tvålars. Särskildt utmärkt har jag funnit **D'Sasol-Tvålen**, hvarför jag anser mig kunna förorda densamma till bruk af läkare, tandläkare, sjuksköterskor och alla dem, som i följd af sin sysselsättning äro nödsakade att många gånger om dagen aftvätta sina händer.

Stockholm den 15 November 1916.

KARL MALMSTEN.
Med. Doktor.

FÖR 1917 ÅRS ANNONSERING

— BÖR VARJE STÖRRE ANNONSÖR BEMARKA ATT —

TRELLEBORGS ALLEHANDA

HAR DEN STÖRSTA SPRIDNINGEN I TRELLEBORG OCH SYDVESTRA SKÅNE SAMT LÄSES AV ALLA SAMHÄLLSKLASSER I DESSA TÄTT BEFOLKADE ORTER.

Billig annonsfaxa! Begär offer! Goda rabattvillkor!

Nr 54. Ja, Veronal är ett dödande gift och maximaldosen i den tyska farmakopén, som är högre än den svenska är 1½ gram, dock torde möjligen fullvuxen man tåla mera. Exempel på veronaldöd (7 gram) finnas.

Nr 55. Är ni guvernant på landet så gå in i de små stugorna så får ni nog tillfälle att tänka på andra. Är ni boende i Stockholm så finns där en oändlig massa föringar, där ni kan verka och hvarom ni kan läsa i Kvinnligt Yrkesregister. Där är t. ex. Föreningen Ljusglimt; Maria församlings Arbetsförening, hvilken sistnämnda har till ändamål att skaffa sömnad åt behöfvande, vid hemmet bundna kvinnor inom församlingen. Är ni boende i annan stad kan ni besöka sjuka å lasaretten, se om fattiga å fattighusen etc. etc. Och alltid finner ni personer som ni kan vara vänlig och hjälpsam mot. Se er bara omkring.

Nr 56. Anser att ni bör annonsera efter ett passande hem. Idun är lämpligaste tidning för en dylik annons.

A Rönneholms hemmet Stehag, beläget i en ovanligt vacker trakt af Skåne, mottages patienter, som erhålla den vård ni talar om. Tillfälle finnes till olika slag af praktiskt arbete. Hemmets verksamhet som daterar sig endast några år tillbaka har visat sig åstadkomma mycket goda resultat. Närmare upplysningar kunna erhållas, om man hänvänder sig till Kyrkoherde J. Thulin Ortofta Skåne.

Nr 57. Att sätta upp pensionat i dessa tider är knappast tillrädligt — svårigheterna för ett sådant äro redan nu stora och värre synes det bli, men människor ha fortfarande och trots allt pretentioner på att få allt både billigt och bra. Vore det ej klokast — säkert lugnast — att ni söker en lämplig plats tills bättre förhållanden äro att

vänta? Antingen i skola eller familj? Annonsera i Idun. A. B. C.

Nr 58. Ett ledsamt fall, svårt, för att ej säga omöjligt att råda bot för. Det enda vore hvad jag tror, att flickan fick lära sig att stå på egna ben, ty hon har med all säkerhet haft det alltför godt. Om hon t. ex. kom till Amerika och fick arbeta för sitt uppehälle och helt och hållet vara hänvisad åt sig själf, så skulle detta arbete bli det bästa medlet för henne till att motarbeta dunkla och underliga anlag och böjelser. Ebon.

Nr 59. Placera pengarna i en solid bank! Se er omkring i Sverige! Arbete finnes det godt om och det är inte alls omöjligt, att ni kan komma öfver en egendom till skapligt pris. Visserligen äro egendomarna uppe i kolossalt höga pris just nu. Men någon gång måste de falla. Meg.

Nr 60. Först och främst ha vi Statens skolköksseminarium. Högre lärarinneseminariums kurs f. lärarinnor i husl. ekonomi. 3 terminer Villkor för inträde: ålder omkring 20 år, att ha genomgått ett statens seminarium eller högre flickskola eller motsvarande kunskaper, i hvilket senare fall fordras föregående praktisk utbildning eller lärarinneverksamhet. Undervisning fri, men betalar elev 60 kronor per termin för måltider. Ansökan före 15 juni. Föreståndare fröken J. Wallin, Riddarg. 10. Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, 2 terminer, anmälan före 1 juni. Förest. fröken Ida Norrby.

Fredrika Bremerförbundets kurser i husl. ekonomi i landthushållningsskolan, Rimforsa. Afgift 25 kr. pr månad. Prospekt från Fr. Br. förbundets byrå. Göteborgs skolköksseminarium, Moltingatan, 3 terminers kurs, afgift 75 kr. Ansökan före maj. Prospekt genom fröken Alma Pettersson. A. B. C.

Nr 61. »81-åring» bedes i och för erhållande af ett svar uppgifva sin adress till »Beth» Iduns red. f. v. b.

Skrif! Skrif ned edra memoarer, edra upplevelser. Tag en ung flicka i huset som hjälper er därmed, en fattig flicka som behöfver hem och arbete. En tanke faller mig in. Sätt er i förbindelse med den unga kvinnan som under märket »Förtviflad» skrifvit frågan 69, hvilken står till höger om er egen fråga. Om ni fick den unga flickan att tjänstgöra som er sekreterare, skulle två goda saker på en gång kunna vinnas. När ni för henne dikterade era upplevelser — tala mest om det trefliga — så skulle ni glömma edra ålderdomskrämpor. — Ni skulle bara veta hur många krämpor af mycket allvarlig natur som jag »skrifvit bort» — Och på samma gång som ni glömde ert onda, så skulle den stackars unga flickan som ingen bör le åt, utan endast beklaga — hon skulle få, i nedskrifvandet af edra upplevelser en god, nyttig och hälsosam afledare för sina tankar. Det är hemskt med tankar. De kunna bli s. k. tvångstankar. Hur mycket öndligt godt skulle ni ej kunna göra. Ni skulle ju kunna bli en Axeline Nr: 2. Ni läser väl Hildur Brettner's fina skiss i Idun. Ebon.

Nr 62. a) Parkettgolf bli utmärkt vackra af att tvättas med terpenin. Behöfva ej bonas med vax mer än en gång i månaden; b) och c) ett utmärkt putsmedel för dylikt är Monkey Brand (märket Markattan); d) om från 6,000 kr. dra-

”På säker grund byggas solida bus — en väl placerad annonsering förfelar icke målet”.

Idun som är jämnt spridd öfver hela landet ställer gärna sin erfarenhet till Eder tjänst.

gas 2,400 (utgifter för hyra, värme och tjänarinnorna) återstår 3,600. Om till hushållet under nuvarande förhållanden beräknas 160 pr månad gör detta 1,920 kr., jämnas denna summa ut till 2,000, bör det räcka äfven till tvätt. För gasgång till gasspis 40 kr., för belysning 70 kr., kläder och skodon 700 å 800 kr. Återstå sålunda 790 eller 690. Detta skulle räcka till liförsäkringspremier och diverse. Allt är beräknadt efter storstadsförhållanden, i småstad blir det ju billigare och bör summan då räcka väl till. A. B. C.

Nr 63. Undertecknad har varit i alldeles samma ställning. — Tog för några år sedan en liförsäkring för att på så sätt kunna spara ihop till lån å ett piano. Fick så reda på att f. n. i Tyskland såldes pianon för 380 kr. kontant. Rekvirerade och erhöill ett utmärkt godt, som kan mäta sig med hvilket 1,000-kronorspiano som helst. Lärarinnan.

Nr 64. »Bekymrad mamma» gör klokast i att söka råd hos en mera erfaren mamma på platsen. A. B. C.

Nr 65. Jag har varit i tillfälle pröfva tre färger till mörk mahogny. Först vi satte bo valde vi en solgul tapet och rummet verkade så varmt och gladt genom den. Nästa gång vi tapeterade togo vi en helvit tapet med matta 4-kantiga rutor som skimrade mot bottnen. Det blef visserligen förmänt men verkade något kallt, tyckte vi i längden. Nu ha vi en mörkgrön tapet med lummigt trädmotiv och den harmonierar alldeles utmärkt med möblen. Verkar så lugnt och hemtrefligt. Den tapeten komma vi att behålla länge. Alla som se den tycka också så mycket om den. — Både blätt och skärt gör sig bra till vit möbel, men jag skulle vilja råda er att ta en grå neutral färg i tapeten. Sätt så upp några färgglada taflor på dessa väggar och skaffa en färgstark matta och d:o möbiltyg och ni har ett förtjusande rum. — Kunde ni ej låta en snickare tillverka möblerna till matsalen och låta måla eller helst måla dem själf i t. ex. gammalblätt med röda rosor? Jag känner en lärarinna som fick en hemtreflig och läcker matsal på det sättet för en kostnad af bara ett par hundra kronor.

Nr 66. »Len» bör vända sig till fru Ostman-Sundstrands Husmodersskola, Stockholm. Kursen för unga bildade flickor omfattar 3½ månad och började 24 jan., således får ni vänta till nästa kurs. Begär prospekt o. upplysningar. Adressen är Klara Bergsgatan 40. A. B. C.

Nr 67. Stiftelsen för gamla tjänarinnor; Fru Emma Benedicks' asyl för ålderstigna fruntimmer, adr. Djursholm, kostnadsfritt, men sökanden skall kunna sig själf vårda, bör för sin återstående listid kunna

påräkna så stor inkomst att hon kan hålla sig beklädnad. Eljes fås rum, kost, värme, ljus, tvätt, sjukvård m. m. Hon har hemortsrätt i Stockholm. A. B. C. (Forts.)

BREFLÅDA

RED. BREFLÅDA.

»Beundrarinna i Skogen» har bref å Iduns redaktion.

»Förtviflad» i frågan nr 69 har många svar på Iduns redaktion. Om adress uppges och dubbelt porto bifogas sändas de per omgående.

EDISON

fyllde 70 år.

11 febr. 70 år.

Läs Elsa Ribbings bok:

THOMAS ALVA EDISON.

En uppfinnarens liv. Med flera illustr. Häft 1.75, kart. 2.25, klotb. 2.75.

2:a uppl. (6:e tusendet).

Det är en sällsynt väl lyckad biograf, som här föreligger. Den store uppfinnarens liv är berättat på ett så fängslande sätt, att boken är mer roande än många romaner. Till ungdomsläsning är denna bok i högsta grad ägnad. Den är alldeles ofantligt lärorik.

Oscar Bensow I N. D. A.

En bättre pojkläsning finns inte.

Säningsmannen.

Sällan har jag läst en roligare och mera spännande bok än denna. Edisons livshistoria verkar som ett underbart äventyr, och alla pojkar borde läsa den.

Th. P. i Karlskrona-Tidningen.

Av samma förf: utkom till julen och föreligger nu i

2:a uppl. (4:e — 5:e tusendet):

Drottning Luise

av Preussen.

En kvinnas hjältesaga. Med 10 helsidesplanscher och 29 andra illustrationer. Pris häft. 3.25, klotb. 4.75.

Vill man ställa fram för ungdomen bilden av en hel människa, skall man låta den läsa berättelsen om drottningen-kvinnan Luise av Preussen. Arbetet är särdeles gott. Stilen är varm och behaglig.

R. Nordin i Tidn. f. Sv. lärov.

Det vilar över dessa överlägset skildrade kapitlen en spänning, som man ej är van att möta i en biograf.

Hj. Lindholm i Borås Tidning.

Detta arbete står i främsta raden av nyutkommen verklighetslitteratur. Cecilia Båth-Holmberg i »På vakt».

En verklig vinst för vår litteratur. P. G. B. i Strömstads Tidning.

I varje bokhandel. J. A. LINDBLADS FÖRLAG, Uppsala.

CARL DEPLY

FLORODOL-TVÅLEN

är barnens förtjusning.

Använd Florodol-Tvålen vid tvättning av de små. Den bevarar och stärker deras fina hud och rosiga hy.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast bestyrkta avskrifter när Ni svarar på annons om ledig plats.

EN ANSPRÄKSLÖS bättre flicka villig att utan jungfrus hjälp deltaga i alla inom ett hem förek. göromål (alla bekvämligheter finnes) får god plats 1 april hos fru Josef Andersson, Alingsås.

BÄTTRE FLICKA, omkr. 25 år, med glad och trelligt sätt, som tillsammans med 20-årig dotter kan sköta ett litet hushåll, får plats i stad i mellersta Sverige. Fotografier jämte referenser torde sändas till märke »Sällskapet och hjälp» under adress S. Gumelii Annonsbyrå Stockholm f. v. b.

HUSFÖRESTÄNDARINNA, med egenskaper att göra ett hem lyckligt, sökes af 47 års ånklung i trygg ställning, men utan privat förmögenhet. Svar till »Eget hem 1917» Gumelii Annonsbyrå, Malmö, f. v. b.

VÄRDINNA, fint bildad, sällskaps- och musikalisk, får plats i hem där musik saknas. Svar med foto, löneanspråk och uppgift om ålder till »Ing», Göteborg p. r.

ANSPRÄKSLÖS, ordentlig flicka, van och villig att deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål, erhåller genast plats. Bör äga någon insikt i matlagning, ha ett godt och vänligt sätt samt vara absolut frisk. Reflekt. torde sända sv. med foto., betygsskrifter och uppgift å rekommendationer samt löneanspråk till Villa Bratti, Helsingborg.

BÄTTRE, ENKEL och frisk flicka, kunnig i matlagning och bakning, samt villig att med husmoderns hjälp sköta hemmet, får plats i mars hos läkarefamilj i Norrland. Våning med alla nutida bekvämligheter. Eget rum. Sv. m. betygsskrift, foto, ålder och lönepr. till »5», Iduns exp.

TILL FÖLJD AF SJUKDOM finnes plats ledig för en husjungfru att tillträda nu genast eller 1 mars. Endast å fullt kunnig och värelkommander person reflekteras. Eget rum. Alla bekvämligheter. Sv. m. betyg och porträtt torde sändas till Fru Ina Wijk, Stegeborgs Slott, Stegeborg, Östergötland.

ENKEL ELEMENTARBILDAD flicka önskas den 15 febr. att läsa med 8-årig gosse samt vara behjälplig med inom hemmet förek. göromål. Sv. med lönepr. och helst foto, som återsändes, under adr. fru Maja Petersson, Villan, Stenstorp.

I DISPONENTFAMILJ vid bruk i Småland. Litet hushåll med jungfru för som hushållsfröken bildad hushållsfru, kunnig i matlagning plats. Medlem. Vid Nya Inack-byrå, Jakobsbergsg. 34, Sthlm.

Som husföreständarinnan
i tjänstemannahem får bättre men enkel och anspråkslös flicka med god uppfostran, i åldern 24-30 år plats, att i husmoderns ställe sköta ett hem med liten familj. Sökanden måste vara frisk, munter och villig, fullt kompetent i alla hemmets göromål, verkligt barnkär, god, praktisk och sparsam, med vana och erfarenhet att sköta barn samt helst kunnig i sömnad. Svar med fotografi och rek. torde ställas till »Bra framtid 1917» Sv. Telegrambyrå, Malmö f. v. b.

Föreständarinnan

till tvänne matserveringar för hufvudsakligen arbetare vid större bruk sökes för tillträde fortast möjligt Fordringar: vana och förmåga att ekonomiskt, med intresse och ordning sköta större hushåll, handhafva tjänare, göra uppök och sköta bokföringen. (Hushållerskor för själva matlagningen finnes).

Sökande bör med ledaregenskaper förena ett lugnt och värdigt sätt. Löneformånerna äro 900 kr. pr år jämte fritt husrum och kost. Ansökningar från mindre kompetenta undanbedjas. Svar insändes till »Större bruk» under adress S. Gumelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

LOTTERIET

Lotterna utkomma i dag! Lotter säljas överallt!

Villa vid Bagaregården i Göteborg

Lotteriet gäldar till ett belopp av 8,000 kronor byggnadskostnaderna för en villabyggnad vid villastaden Bagaregården i Göteborg.

8.000 kr.

Till ett ingenjörshem
(3 personer) i villasamhälle vid Stockholm sökes en ung flicka, enkel, väluppfostrad, absolut pålitlig o. af en oklanderlig karaktär, helst musik. för att dels med husmodern dela hemmets sysslor, dels lära en 7-års gosse läsa och skriva. Den, som jämte allmänbildning och husligt intresse äger någon undervisningsfärdighet, har företräde. Sv. med foto, löneanspråk och referenser snarast till »Familjemedlem — Ingenjörshem», Iduns exp. f. v. b.

Sömnadsärrinneplatsen
vid Domnarvets Husmodersskola är till ansökan ledig. — Sökande bör vara examinerad slöjdlärlarinna, undervisningsvan och fullt kompetent att undervisa i kläd- och linnesömnad, barnkläder m. m. Tjänstgöringstid 10 mån. årligen. Lön 800 kr. och allt fritt. Platsen tillträdes 27 juli. Fullständiga ansökninghandlingar insändas före 24 febr. till skolans föreständarinnan adr. Borlänge II.

Hos Östergötlands läns Hemslojdförening
anställs nästa 1 mars en frisk och hurtig flicka, fullt kunnig i väfning och väfvars tillräkande. Ansökan jämte betyg insändes före den 20 febr. till folkskoleinspektören Alfr. Fridén, Linköping.

Befattningen såsom köksföreständerska
vid Hernösands hospital bliver den 1 nästkommande maj ledig; och äga kompetenta sökande att före den 15 mars 1917 till Hospitalskontoret i Hernösand insända sina till Hospitalsdirektionen ställda ansökningar, åtföljda af ej mindre styrkta betygsskrifter, än äfven läkare- och frejd-betyg. Sökande skall vara i åldern 30-35 år. Med befattningen är för närvarande förenad en årlig lön af 350 kronor med 10, 20 och 40 proc. tillökning efter resp. 2, 5 och 10 års tjänst jämte fri bostad (2 möblerade rum), värme, lyse, tvätt och kost. Årlig semester under 30 dagar. Den som till befattningen antages skall vara beredd att redan i början af april månad infinna sig till anstalten för att blifva i tillfälle inhämta kännedom af de med befattningen förenade göromålen.

En trellig barnkär flicka
från godt föräldrahem erhåller plats i större landsortsstad att tillse två barn, mot fritt vivre o. någon liten lön, helst skym. Jungfru finnes. Sv. med foto och lönepr. torde sändas till sign. »Pålitlig o. barnkär», und. adr. S. Gumelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Absolut fullt utlært KOKKE
sökes fra Vaaren. Stille Hus. Lön Kr. 30.00 pr Mnd. Attest for Orden, Renslighet og Paapasselighet forlanges. Ansökninger tilsendes Disponent Moestue, Oscarsgt. 61, Kristiania.

Sköterskor
Tvänne afdelningssköterskor erhålla plats vid Söderby Sjukhus den 15 mars 1917. Ansökan ställd till direktören vid Söderby Sjukhus inlämnas under adress Söderby Sjukhus, Uttran senast den 28 febr. och åtföljas af frejd- och läkarebetyg samt betyg och rekommendationer. Den sökande får ej vara öfver 27 år gammal.

Söker Ni plats
på något af den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg
att ett bepröfvadt och af tusentals kvinnliga platsökande med bästa resultat använt förfaringssätt är att sätta in en liten annons i IDUN. En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kr. 50 öre. Beloppet insändes i postanvisning, hvarvid texten lämpligen skrives å postanvisningsblanketten.

Öfversköferskeplatsen

vid Stockholms Läns Sinnesslöanstalt, adr. Väsby, är ledig att tillträda 1 maj. Sökande, som bör vara ex. sjuksköterska insändetjänstgöringsbetyg samt alla de handlingar sökande vilja åberopa till styrkande af kompetens och lämplighet för platsen före 1 mars under adress Styrelsen för Sinnesslöanstalten, Löwenströmska lasarettet, Väsby.

Undervisningsvan lärarinna
önskas till stilla herrgård för tvänne flickor om 10 och 11 år. Kunnig i vanliga skolämnen samt språk. Ansökan, åtföljd af betyg och foto samt löneanspråk, sändes till Boo Egendom, Västra Harg.

Enkel, bättre flicka

kunnig i sömnad, får plats i god familj där 2 tjänare finnes som hjälp till husmodern samt med läxläsning för 3 flickor 7-11 år. Svar med foto. till Box 11, Borås.

En medelålders dam

som med ordning och full kompetens kan åtaga sig sköta hemmet och vara sällskap åt äldre fru erhåller god plats nu genast. Svar med ref. o. fotografi torde sändas under sign. »L», Västerviks Veckoblad, Västervik.

Stenograf

eller skicklig maskinskrifverska sökes att förestå ensam landsortstj. mans hem. Uppg. på lönepr., ålder, ref. foto till märke »48» under adr. S. Gumelii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

Plats som Världinna

sökes af 35 års kvinna, frisk, glad, arbetsam, kompetent i både land- och stadshushåll. Gärna där barn finnes. Svar till »Landtbrukardotter våren 1917», Dagens Nyheter, Stureplan.

INACKORDERINGAR

UNG, själförsörjande dam önskar helinackordering i Stockholm i god familj, helst där ungdom och tillfälle till förströelse finnes. Sv. till »Moderat pris 1917», p. r. Sthlm 2.

I PRÄSTGÅRD på landet mottagas två flickor som hushållselever. Pris 80 kr. pr månad. Undervisning i allt som hör till ett hems skötande. Yngerstrand, Björkvik.

SOMMARKONFIRMÄNDER mottagas (flickor) i Visingsö vackra prästgård. Närmare meddelar kyrkoherde J. W. Danielsson, adr. före 1 maj: Nissaafors.

VAN CICELÖR emottager elever som vilja lära sig drifning och ciceleering. Hel inackordering å större egendom i Vermland. Svar till »Cicelör». Iduns exp. f. v. b.

Konfirmander

mottagas 1 juli-11 augusti. Vacker trakt. Intill station. Tillfälle till bad. Rt. Khde Axberg Normlösa (Östergötland).

För 10-årig, snäll och välartad flicka

i behof af luftombyte önsk. inack. å landet i hälsosam trakt. Tillfälle till skolunderv. i I:a klassens ämnen (högre flickskolan) ävensom sällsk. af jämnåriga önskvärdt. Sv. utbedes till »W. L. 03», Iduns exp.

Vid Fackskolans Landtgård

Brogård mottagas extra elever i trädgårdsskötset under 6 månader från 1 april. Kursafgift 100 kr. Närmare meddelar fr. Ida Norrby, Uppsala.

Brudutstyrlar

såväl enkla som finare, samt Dam- och Barnunderkläder ständigt på lager i Helsingborgs Linneutstyrelseaffär, Malmö, Rikstel. 48 12.

Babylådan

linneh. fullständig utstyrelse af 2 omgångar för späda barn, välsydd och af bästa kvalitet, pris 10 o. 15 kr. på lådan beroende på monterings. Sändes mot efterkr. A. C. Cronquist & Son, MALMÖ Rikstel. 8 15.

Hydrozon-Salva

för sårader m. m.

Korrespondenten Landskrona Tidning

(Grundlagd 1836)

är den i Landskrona med omnejd ojämförligt mest spridda tidningen.

Prenumerera! Annonsera!

PRÄSTDOTTER, som är villig deltaga i husliga sysslor, gärna skrifföromål, önskar plats i godt hem.

Sv. till »E», Göteborg 7, p. r. 21-ÅRIG Norrländska, elementarbild. och intresserad af husliga göromål, önskar plats i god fam. (helst i Sthlm) som hjälp och sällskap mot fritt vivre. Sv. till »Familjemedlem 15 mars», Iduns exp. f. v. b.

SÅSOM KOKERSKA söker ung flicka plats. Har genomgått husmodersskola. Innehar plats nu, men önsk. ombyte. Sv. t. »1 juni», Karlstad p. r.

MEDELÅLDERS DAM önsk. plats som hjälp o. sällskap. Flerårig vana i sjukvård och massage. Fullt hemma i engelska språket. Svar till »Stina», Västernäs p. r.

TVÅ BÄTTRE elementarbildade unga flickor kunniga i enklare sömnad och matlagning önska plats i var sin bildad familj att såsom familjemedlemmar gå frun tillhanda i varjehanda göromål, äfven läxläsning med barn. Sv. t. Prästgården, Piteå.

ELEMENTARBILDAD UNG FLICKA något kunnig i sjukvård samt dessutom sömnad, matlagning och öfriga husliga bestyr, önskar snarast plats som hjälp och sällskap, där hon kan göra sig verkligt nyttigt. Svar till »K. P.», Iduns exp.

EN ARBETSAM bergslagslös önsk. till sommaren plats som hjälp i trädgården. Genomgått trädgårdskurs vid Näs och Adelsnäs samt två års praktik. Sv. till »Bergslagslös», Nora p. r.

27-ÅRIG, ENKEL, BÄTTRE FLICKA, kunnig i matlagning, bakn. o. s. v., önsk. plats som hushållsfr. i godt vänligt hem. Sv. till »Lisa 1917», Domö, Järpås p. r.

UNG FLICKA från landet önsk. plats i god familj, helst i västra Sverige. Är kunnig i enkel matl. samt alla inom ett hem förek. göromål. Sv. till »23 år», Iduns exp. f. v. b.

19-ÅRIG elementarbildad och praktisk flicka önskar plats i fam. helst där barn finnes. Sv. till »L.», Nyköping p. r.

LÄRARINNA, enkel och anspråkslös, önskar snarast plats i familj att läsa med nybörjare samt deltaga i husliga sysslor eller ock att under husmoderns ledning och undervisning sköta hushållet i bättre hem, gärna prästgård. Tacksam för svar med löneuppgift till »Lärarinna 24 år», Iduns exp. Stockholm.

UNG, frisk, bättre, bildad verkligt snäll och barnkär flicka önskar plats helst som barnfröken och husmors hjälp eller som hjälp och sällskap åt ensam dam. Villig att läsa med barn. Betyg och rek. finnes. Tacksam för svar till »Snäll och villig familjemedlem» Strömstad p. r.

EN 18-ÅRIG elementarbildad flicka önskar plats i bättre hus för att erhålla kännedom i allt i ett hems skötande förekommande göromål och anses som familjemedlem. Kunnig i enkl. matlagning och handarbete. Har förut varit hushållselev på gods 4 å 5 mån. Vid lön fästes ej afseende. Svar torde sändas till Iduns exp. Stockholm, märkt »Mars».

Palmqvist C:o. Rt 107 42
(17 Malmskillnadsg., Sthlm.)
ansk. värddinnor, Sjuksköterskor, barnsköt., gymnaster, barn- o. hushållsfröknar, sällskap o. husm.-hjälp. (äfven mot fritt vivre.)

Kvinnlig arbetskraft

inom såväl hennens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser af alla slag.

En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kr. 50 öre. För större annonser beräknas ett pris af 25 öre pr mm. därutöver.

TILL FÖRMÅN FÖR DE SVENSKA KONSTIDKARNE

HUVUDVINSTER:

Bostadslägenhet i Stockholm

med full äganderätt . . .

Lägenheten är belägen Rörstrandsgatan 54 samt består av 2 stora soliga, rum och kök inom rymlig tambur med el. ljus, kokgas, v. c., hiss och piskbalkong samt stora utrymmen. Tilltr. den 1 april 1917.

Ett elegant hem

Smakfulla möbler till matsal, herrum och sängkammare, inköpta i Herman Nilssons möbelaffär, Ö. Hamngatan 52, Göteborg, och utställda därstädes.

9.000 kr.

6.075 kr.

Dessutom ett mycket stort antal praktiska och värdefulla vinstler, varav en del utsättes i lotteriets utställningslokal, Ö. Hamngatan 52, Göteborg. 2 kr. per lott. Dragn. sker så snart lotterna slutsålls, dock senast d. sista Mars 1917, Lotteriets adr.: Sv. Teaterförbundets exp., Nybrog. 11, 1 tr. Postadr.: Sthlm 5.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastisk Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik.
R. T. 1025, Stureg. 62, Stockholm S. T. 8301.
För behandling af sjödie- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubningar.

Dr Heilmans
ELECTROMEDICINSKA INSTITUT.
NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA AKOMMOR.
Kungssportsplatsen 2, Göteborg.
Tel. 45 46.

Dr Elin Beckmans Helluftsinstitut
Barnhusgatan 12.
Rt. 105 52 A. T. Br. 45 52.

Rådfrågningstid hvard. 1/3-4.
Behandling medelst **helluft, Diathermie, massage och gymnastik** af kron. reumatism o. gikt, neuralgier, frostsador (obs. äfven ansiktet) o. börjande ålderdomsbrand

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk Gymnastik medför enl. kungl. maj:ts medgifvande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.
Kursen 2-årig börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. Dr J. Arvedson: adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afsläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Zanderska Gymnastiken,
Birgerjarlgatan 23.
Gymnastik, Massage, Elektrisk Helluft. Damafd. kl. 11-1. Snedbeh.-a fd. kl. 1/2 3-1/2 5.

ROYAL WINDSOR
Del berömda härstärkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg. Borttager all. Hindrar håret att falla af. Märket grund. 1879 Bea. end. fl. med orden: **Royal Windsor Perfectionne**. En alljämt sig. försäljn. samt 30 års succés gar. Royal Windsors verkan. Pris kr. 5.- + porto. Nederlag: **Franska Parfymmagasinet, hoflev., 21 Drottninggät. 21, Sthlm.**

Javana Lelu
det bästa medel för erhållande af långa ögonfransar och tjocka ögonbryn. Pris 6 kr. + porto.
Franska Parfymmagasinet, Hofleverant. 21 Drottningg. 21, Sthlm

Mot grått hår!
Härmed meddelas att det utmärkte och så mycket efterfrågade härvattnet mot grått hår, som förhindrar hårfall och fullständigt borttager mjäll och som i öfver 40 års tid först i Fanny Gelins Parfymmagasin, Malmtoresgatan 5 Sthlm, numera fås under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken. Rikstel. Norrviken 14. Pris 5:50 fraktfritt.

Kylsalva.

15-årig frostsakada botad! Insänd rekvisition så fort som möjligt så sändes en sats om fem askar omgående belagd med postförskott å kr. 3:75 plus porto. Svar till »Enstående resultat», Iduns exp. f. v. b.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta **Härmedel** och öfverträffas icke af något annat liknande preparat
Pris pr fl. 2.50.
Erhålles hos alla 1:sta klass Parfymeri-, Drog- och Coiffyrfaffärer.

MÄRKET MARKATTAN
GÖR TENN BLANKT SOM SILVER
OCH KOPPAR SOM GULD.
(HOS ALLA HANDLANDE.)
Sunlight Såpval Aktiebolag
Göteborg

Birgitta-Skolan
Beridarebangatan 17,
STOCKHOLM
Utbildningskurser i klädsömnad, barnkläder, linnesöm, konstbroderi m.m. Praktisk och teoretisk kurs i väfning. Betyg efter genomgången fullständig kurs. Anmälningar mottagas dagligen. Prospekt på begäran.
Elisabeth M. Glantzberg.
Telefoner: Allm. 41 48. Riks 108 63.

Torshälls kvinnl. trädgårdsskola, Leksand
10:de kursen den 1 apr.-31 okt. 1917. Ett par stipendier utdelas. Prospekt och ref. på begäran.
Lilje Landgren. Märta Philip.

Husvarna
Symaskiner
Svenskt välkändt fabrikat, solid konstruktion, lätt gång, stor hastighet
Förmånliga afbetalningsvillkor
Kvalitetsmärke.

Varma kläder åt barnen!
Prenumerera nu genast på
"BARNGARDEROBEN"
Illustrerad månadstidning för barnkläders förfärdigande. Stor dubbelsidig mönsterbilaga medföljer gratis.
"Barngarderoben" kostar för helår Kr. 3:—, kvartal 90 öre. Sist utk. nummer erhålles mot 30 öre i frimärken från **Iduns Exp., Stockholm.**

Förutom
1:ma Engelsk och Tysk Antracit
tillåta vi oss rekommendera
Antracitbriketter
såsom synnerligen lämpliga för kamineldning och eldning på galler i kakelugn.
AKTIEBOLAGET KOL och KOKS
Sammanslutning mellan kolimportörfirmorna:
Joh. Lundström & Co. A.-B., H. G. Söderbergs Import A.-B. & Nya A.-B. J. Anderssons Kolimport.
Namnanrop: "Kol och koks". Telegrafadr. "Kolokoks".

OLAUS OLSSONS
ORDER-TELEFONER
Namnanrop: "Olaus Olssons"
KOLIMPORT A.-B.

Turkiska badet
i Malmtoresbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för uppehållet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämnt, om man är flera i sällskap. Pris föne kl. 12, kr. 1:50, efter kl. 12 kr. 1:75.

I Anna Ericssons Bokbinderiskola
underv. i allt som hör till bokbinderi. Amatörverktyg och handmåladde papper till salu. Grefg. 6, I Stockholm. Allm. O. 406 98. Riks 102 73. Förfrågn. 11-1.

G:te Frukt- & Trädgårdskursen för damer
på **Heidan, Ystad**
15 April-15 Okt. Prosp. på begäran
LOUISE FLYGARE

MÖBLER
av vår tillverkning kännetecknas av elegans, styrka o. prisbillighet!
CARLSSON & REICKE
Etabl. 1891. Möbleringsaffär Etabl. 1891.
G:la Kungsholmsbrogatan 13, STOCKHOLM.

Ferrin
Fås på apoteken.
Bästa järnmedel
Utmärkt styrkande.
Apoteket Lejonet, Malmö.

Majorskan Edmanns
utsökta
Crème Idéale
är af kännare ansedd som mest förskönande och mest elegant. Bleker fräknar och leverfläckar, gör hvar ungdomligt vacker.
Tvätt!
Tvättning och mangling af privatkläder utföres på ett i allo förstklassigt sätt i **Mälarebadets Tvätt- & Strykinrättning** till ett pris af **45 öre** pr kg. för tvättposter öfverstigande 25 kg. Afgiftsfri afhämtning och hemsändning.
Allm. 93 44. Riks 38 15.

Misspydande härväxt utrotas med Trianonpasta
utan efterlämnande av märken eller rodnad i huden. Absolut ofarligt luktfritt medel - icke pulver. Bättre än elektrolytisk beh. Anv. dagl. med osviklig framgång i min praktik för skönhetsvård vid behandling såväl i ansiktet som å kroppen. Pris 5 kr. Till landsorten mot postförsk. utan ang. av inneh. Maria Enquist, Institut för Skönhetsvård o. Plastiska Operationer, Biblioteksgat. 6-8, Sthlm. R. 160 68. A. 226 62.

Musikinstrument
Stor sortering af prima, väljusterade stråk- och blåsinstrument. Sextetter af förstklassig böhmisk tillverkning, svensk modell, till 375 och 500 kr. pr sextett. Talapparater, ljudskifvor med frälsningsarmestycken. Orglar och pianon, bästa fabrikat. Strängar och tillbehör till musikinstrument.
Tekn. art. med eget firmamärke:

Dentol,
förstklassigt antiseptiskt munvatten och dito tandpasta.
Arméval,
Fin, behagl. antiseptisk toalettvål.
Skokräm,
terpentinfri och fri från alla för lädret skadliga ämnen.
Putspulver och putskräm,
bästa rengöringsmedel för metaller.
Illustr. varukatalog sändes på begäran gratis och franko.
Frälsningsarméns Handelsdepartement,
Östermalmgat. 24 & 26, Sthlm 5
Telefoner: Riks. 85 81. Allm. 63 72.
Filial: S. Allég. 9, Göteborg. R. T. 78 76.

Skånska Handelsbanken.
Fonder 21,850,000 kronor.
Stockholmskontor: Arsenalsgat. 9.
Filialer: { Södermalmstorg 8.
Sturegatan 32.
Uthyr kassafack.
Emottager värdehandlingar i öppet eller slufet förvar.
Fondafdelning. Kassafack
Idun utgifves denna vecka i A och B.